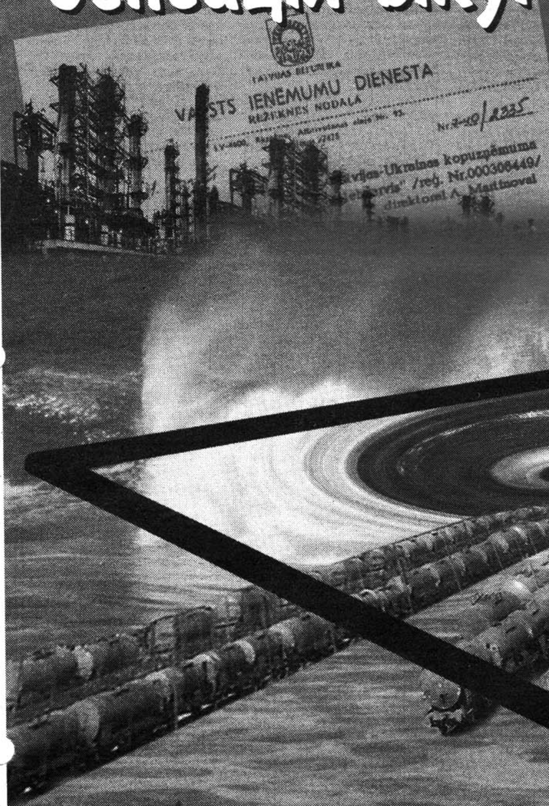
Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 123 (1623) ♦ Субота, 5 липня 1997 року ♦ Ціна договірна

Сенсація віку: «бермудський трикутник» виявлено на Херсонщині

Латвійська фірма «Агротехсервіс» гарантує винагороду в сумі 100000 гривень тому, хто вкаже, куди пропала 71 цистерна з дизпаливом, що їх Херсонський нафтопереробний завод задекларував на Херсонській митниці як відправлених до Латвії. Зокрема, 2.10.92 р. — 45 цистерн, 12.10.92 р. — 25 цистерн, але які у Латвійську Республіку не надходили.

Про деталі міжнародного скандалу читайте у листі віце-прем'єра Латвійської Республіки Ю. Касситиса першому віце-прем'єр-міністру України В. Дурдинцю та у редакційному коментарі на 6-й стор.

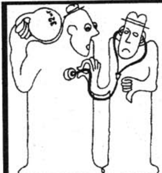
Справа Роксолани в читацькому парламенті-2

11

Вітчизняні прихильники хлопістики, або Український варіант «гри в бісер»

12

Як нас лікують...

4

За безпеку ще й нагороджують

Сьогодні у Варшаві відкривається шоста щорічна сесія Парламентської Асамблеї Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ПА ОБСЄ). У ній бере участь делегація Верховної Ради України на чолі з Олександром Морозом.

На церемонії відкриття із вступною промовою виступить голова Парламентської Асамблеї Хав'єр Руперес. З вітальним словом до учасників форуму звернуться Маршал Сейму Республіки Польща Йозеф Зих і Президент Польщі Александр Квасневський. Після урочистого відкриття буде заслухано доповідь генерального секретаря ПА ОБСЄ Спенсера Олівера. Наприкінці першого дня пленарного засідання відбудеться вручення премії ПА ОБСЄ в галузі журналістики і розвитку демократії. Цього року її присуджено паризькій організації «Репортери без кордонів», що виступає від імені журналістів усього світу, які працюють в умовах обмеження свободи слова, переслідуваних або ув'язнених.

Пристрасті на тлі НАТО

Наступного тижня в Мадриді має відбутися саміт представників держав—членів НАТО, на який запрошено і Президента України. Що й зрозуміло: на цій зустрічі буде підписано Хартію про особливе партнерство нашої держави з Північноатлантичним альянсом.

У Мадриді запрошення до вступу в цей союз, судячи з усього, одержать Польща, Угорщина і Чехія — наші найближчі сусіди—країни, які досягли істотних успіхів у економічних і політичних реформах.

Цікаво, що Північноатлантичний альянс за всю свою історію не приймав одночасно більш як дві держави.

(Закінчення на 8-й стор.).

Парламентська хроніка

Сім разів обіцяли...

Ранкове засідання 4 липня

На перше червня цього року заборгованість з виплатою зарплат бюджетникам становить 1 мільярд 752 мільйони гривень, що на 154 мільйони більше, аніж це було на початку року. Не виплачено і пенсій 1 мільярд 471 мільйон гривень. Загалом, держава заборгувала зарплату в середньому за 2,7 місяця.

(Закінчення на 2-й стор.).

Кажемо «танкери», маємо на думці «робота»

Завтра — День працівників морського та річкового флоту

У переддень професійного свята на Керченському морзаводі «Фрегат» відбулась урочиста церемонія закладки нового танкера. Ним можна буде перевозити вантажі як морем, так і річками, а вивантажувати їх навіть на не облаштовані наймілководніші причали. Спустять на воду танкер-всюдихід через рік, а за ним — ще п'ять таких самих. Це дозволить забезпечити робочими місцями кілька підприємств Криму.

Лист на першу сторінку

Залишився без улюбленої газети

Газету «Голос України» передплачую з дня її заснування, роблю вирізки. На жаль, на друге півріччя цього року не передплатив улюбленої газети. Одержавши пенсію із затримкою, я 17 червня зателефонував на пошту, де мені відповіли, що передплату «Голосу України»... закінчено. А 18 червня поштове відділення було зачинене...

А тим часом, як з'ясувалося пізніше, передплату було продовжено...

З чиєї вини я та інші залишилися без «Голосу України»?

П. Засічковський, інвалід війни.

Дубно
Рівненської області.

Постанова Верховної Ради України

Про призначення Горьового Л. Є. Керівником апарату Верховної Ради України

Відповідно до пункту 35 статті 85 Конституції України Верховна Рада України **постановляє:**

Призначити Горьового Леоніда Єгоровича Керівником апарату Верховної Ради України.

Голова Верховної Ради України О. МОРОЗ.

Київ,
3 липня 1997 року.
№ 429/97-ВР.

У номер

Гарантові Конституції — педагоги Полтавщини

Пане Президенте!

Більш як шість місяців інженерно-педагогічні працівники професійно-технічних училищ Полтавської області не отримують заробітної плати.

Ваші неодноразові запевнення та доручення уряду розрахуватися з вчителями насправді залишилися пустими обіцянками.

Немає впевненості в тому, що ми вчасно отримаємо і відпускні. А за таких умов навряд чи буде збережено педагогічні колективи. Це ставить під загрозу початок нового навчального року і суперечить державній програмі «Діти України», якою Ви опікуєтеся.

Вимагаємо від Вас як гаранта Конституції забезпечення нашого законного права на отримання заробітної плати.

Колективи професійно-технічних училищ області №№ 1, 3, 4, 9, 10, 17, 21, 23.

Офіційно

Ураховуючи заслуги Військ Протиповітряної оборони України в забезпеченні обороноздатності держави, Президент України постановив установити в Україні свято — День Військ Протиповітряної оборони України, яке відзначати щорічно першої неділі липня.

* * *

З метою поліпшити збереження історичної забудови в центральній частині Львова, що має виняткову історичну та культурну цінність, а також забезпечити ліквідацію наслідків несприятливих техногенно-екологічних процесів Указом Президента України Львівській облдержадміністрації за участю Державного комітету України у справах містобудування і архітектури, Міністерства культури і мистецтв України, Міністерства України з надзвичайних ситуацій, Міністерства охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України, виконавчого комітету Львівської міської ради, інших заінтересованих органів виконавчої влади доручено розробити у двомісячний строк комплексну програму збереження історичної забудови Львова і подати її на затвердження Кабінету міністрів України.

Кабмін має вирішити питання щодо надання коштів для проведення першочергових протиаварійних робіт з метою зберегти історичну забудову, гарантувати безпечне проживання населення в центральній частині міста та надання допомоги Львівській облдержадміністрації в підготовці до подання до ЮНЕСКО пропозицій щодо віднесення найбільш цінної частини Львова до міжнародного Списку всесвітньої спадщини.

Парламентська хроніка

Годі «доїти» державу...

Денне і вечірнє засідання 3 липня

Запланований розгляд проекту закону про електроенергетику (2-ге читання) не відбувся. За інформаційним повідомленням Олега Панасовського, голови підкомісії Комітету з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку, випливало, що стан справ у галузі надто серйозний, щоб спробувати розв'язати нагальні проблеми у режимі простого обговорення. Тож сесія вирішила повернутися до цього питання наступної середи, 9 липня.

Розглянуто проект закону про внесення доповнень до Закону «Про підприємства в Україні» (щодо казенних підприємств). До цієї категорії належать ті, що не підлягають приватизації і потребують особливого режиму функціонування. Власником їх залишається держава, але оперативне управління здійснюється трудовим колективом через адміністрацію.

Ситуація на ринку цінних паперів України викликала обговорення проекту закону про обіг та погашення невитребуваних приватизаційних майнових сертифікатів та створення позабюджетного Фонду соціального захисту. Неефективність застосування приватизаційних майнових сертифікатів цілком очевидна. Як зазначалось у доповіді народного депутата Ігоря Квятковського, вони стали предметом масових фінансових маніпуляцій (купівля-продаж і спекулятивний перепродаж). Явно не на користь ошуканим громадянам і державі. Висновок народних депутатів був такий: годі дозволяти спритникам «доїти» державу і мільйони наших громадян. Введення операцій у рамки запропонованого закону може дати, за словами Ігоря Квятковського, близько 2 млрд. грн. надходжень до державного бюджету.

З приводу проекту закону про адміністративно-територіальний устрій України було висловлено думку, що його введення викличе лавину перейменувань міст, селищ і сіл, а також перекроювання меж адміністративного поділу. Тому законопроект відправлено на доопрацювання. Повторне читання через тиждень.

Сесія продовжила до 30 вересня нинішнього року термін видачі громадянам приватизаційно-майнових сертифікатів та компенсаційних сертифікатів.

Проект закону про професійних творчих працівників та творчі спілки (друге читання) прийнято без обговорення. Третє читання відбудеться через тиждень.

Не було розбіжностей і щодо обрання суддів обласних судів (безстроково). Голосування з цього приводу відбудеться 8 липня. Сесія в першому читанні прийняла проект закону про суспільне телебачення і радіомовлення, хоча представники різних політичних сил у парламенті поставилися до нього явно неоднозначно. Як і до проекту закону про внесення змін і доповнень до Закону «Про телебачення і радіомовлення». Але зрештою зійшлися на тому, що, як кажуть, стерпиться-злюбиться...

Ратифіковано Меморандум про порозуміння між Кабінетом міністрів України та урядом Іспанії щодо фінансового співробітництва. Після короткого обговорення затверджено кошторис Верховної Ради. Пропозиції Президента до Закону «Про внесення змін до Закону України «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу й шкіряну сировину» вирішено розглянути пізніше з огляду на те, що питання це гостре і вельми конфліктне, тож потребує детального вивчення і прийняття виваженого рішення.

Іван ДМИТРЕНКО.

Сім разів обіцяли...

(Початок на 1-й стор.).

Найгірша ситуація в Кіровоградській, Івано-Франківській, Волинській областях, де в середньому не виплачується зарплата по 4—5 місяців. Про це доповів міністр фінансів Ігор Мітюков під час звіту з двох особливо наболілих питань: про причини продовження зростання заборгованості у заробітній платі і пенсіях та про заходи, що їх вживає уряд для її погашення. А також про ситуацію, що склалася у зв'язку з відключенням боржників у сплаті за газ та електроенергію в соціальній та комунально-побутовій сферах. Міністр фінансів сказав і про позитивне: у квітні—червні вдалося на 10 відсотків зменшити заборгованість працівникам освіти, на 7,7 відсотка — культури, на 5,8 відсотка — медикам.

Основні причини такого катастрофічного становища Кабінет міністрів вбачає у труднощах з виконанням доходної частини бюджету, не обгрунтованні завищення місцевими радами доходної частини бюджетів. І лише на останнє місце Ігор Мітюков поставив нецільове використання бюджетних коштів. І звичайно ж, звинувачення на адресу підприємств, які неналежним чином сплачували внески до пенсійного фонду. Щоб виправити становище, уряд вживатиме контрольних заходів з використання бюджетних коштів, а також покладатиметься на позитивні результати від реструктуризації боргів підприємств, на економію бюджетних коштів, на спрощений механізм повернення валюти з-за кордону та на зовнішні надходження. Уряд також має намір запровадити фінансування підприємств і установ виключно через казначейство. Якщо все вдасться, то до кінця 1997 року буде погашено цьогорічну заборгованість у заробітній платі і пенсіях. А поки що лише планують хоча б віддати половину відпускних учителям, які йдуть у літні відпустки.

На обговорення цього питання записалися 85 парламентаріїв. Наприклад, голова парламентського комітету Петро Шейко нагадав, що уряд уже сім разів обіцяв погасити заборгованість. Чи не краще було б сім разів відміряти-зважити і лише один раз віддати. А не обіцяти.

В основному пропозиції учасників обговорення зводилися (залежно від політичної орієнтації промовців) до таких постулатів: відмовитися від фінансової голки — послуг Міжнародного валютного фонду, поновити режим державного управління економікою, поміняти банківську систему, взяти під контроль графік виплат заробітної плати, відмінити радикальні ринкові реформи. До речі, автор останньої ідеї, представник комуністичної фракції Сергій Гмиря оригінальним реформаторством порядку економіки викликав схвальний сміх не лише в однопартійців, а й у тих, проти кого спрямовував «вістря сатири»:

— З-за океану привезли два види шкідників: колорадських жуків і радикальних реформаторів. Не скажу, що треба робити з другими, щоб мене не звинуватили у закликах до повалення конституційного ладу, а колорадських жуків треба винищувати, інакше вони знищать увесь город.

Із заключним словом виступив виконувач обов'язків Прем'єр-міністра Василь Дурдинець. Він підкреслив, що уряд неодмінно виконає взяті зобов'язання: «Якщо вони беруться, то їх треба виконувати». Василь Васильович назвав джерела, з яких виплачуватимуть заборгованість у заробітній платі. Далі в. о. Прем'єр-міністра доповів депутатам те, про що вони самі говорили. Про що вже писали журналісти й читали всі ті, хто не одержує зарплати. Хоча могли б і не читати — газети також «коштують грошей». На закінчення Василь Дурдинець запевнив, що популізмом ніколи не займався, не займається і займатися не буде, бо це аморально. Конкретного графіка погашення заборгованості депутатам не запропонував. Це питання розглядатиметься на засіданні Кабінету міністрів 12 липня.

На денному засіданні парламентарії також розглянули і прийняли в першому читанні проект закону України «Про запровадження статутів національної телекомпанії України та національної радіокомпанії України».

Остаточне рішення щодо пропозицій Президента України до Закону «Про внесення змін до Закону «Про вивізне (експортне) мито на живу худобу та шкіряну сировину» буде прийнято наступної середи.

Анатолій БЕНЬ.
Людмила КОХАНЕЦЬ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби та шини до них»

Верховна Рада України **постановляє:**

I. Внести до Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі транспортні засоби та шини до них» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №32, ст.151) такі зміни:

1. Статтю 4 викласти в такій редакції:

«4. Звільнити до 1 січня 2007 року від обкладення акцизним збором обороти з реалізації легкових, вантажно-пасажирських автомобілів і мотоциклів, що виробляються українськими підприємствами усіх форм власності. Пільги, передбачені цією статтею, поширюються на обороти з реалізації транспортних засобів, що виробляються на українських підприємствах з імпортних та вироблених в Україні комплектуючих, за умови виробництва не менше 1000 штук автомобілів і 1000 штук мотоциклів на рік, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.»

2. Доповнити Закон статтею 6 такого змісту:

«6. Звільнити до 1 січня 2000 року від обкладення акцизним збором обороти з реалізації шин пневматичних гумових для легкових автомобілів (код 40.11 10000), що виробляються українськими підприємствами усіх форм власності. Пільги, передбачені цією статтею, поширюються на обороти з реалізації вказаних шин, вироблених на українських підприємствах, за умови виробництва не менше 100000 шин на рік у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л.КУЧМА.

Київ, 12 червня 1997 року.
№ 340/97-ВР.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 5 Закону України «Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування»

Верховна Рада України **постановляє:**

Частину четверту статті 5 Закону України «Про відповідальність підприємств, їх об'єднань, установ та організацій за правопорушення у сфері містобудування» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №46, ст.411; 1997 р., №6, ст.49) виключити.

Президент України Л.КУЧМА.

Київ, 17 червня 1997 року.
№ 350/97-ВР.

СВЯТЕ МІСЦЕ ПОРОЖНІМ НЕ БУВАЄ

Леонід КУЧМА: Я намагатимуся внести кандидатуру на посаду прем'єр-міністра до початку парламентських канікул.

Про це заявив глава держави Леонід Кучма у розмові з українськими журналістами в Ізмаїлі. Зміна Прем'єр-міністра повинна привести до конкретних дій, які дали б можливість поліпшити економічну ситуацію. Час внесення кандидатури на посаду Прем'єр-міністра для затвердження Верховною Радою залежатиме від того, коли буде узгоджено її з депутатськими фракціями. З кожною з них він зустрінеться окремо. На думку Леоніда Кучми, Прем'єр-міністр повинен мати досвід прийняття управлінських рішень і розуміти ситуацію, яка склалася сьогодні в Україні.

Глава держави заявив також, що у нього є кілька принципових зауважень до основного фінансового документу і відносно введення його в дію з 1 січня 1997 року.

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

Не останній день Тополі,

або Як утворилася яма на мальовничому житловому масиві у Дніпропетровську і як з неї виборсатися

Треба думати, що досі дніпропетровці були вдячні архітекторові Івану Старову, який понад двісті років тому розташовував їхнє чудове місто на правобережних пагорбах Дніпра. То марно, навіть необачно тепер несподівано міняти своє ставлення до зодчого, хоча трагедію, яка недавно сталася на житловому масиві Тополя, уперто пояснюють чомусь винятково нібито фатальним ландшафтом місцевості. Горбами-кручами та вибалками, яких місто захопило уже багато більше, ніж колись за проектом Старова. І тим, що грунти тут небезпечні і «непостійні», котрим довіри мало, бо ще село Половиця, яке передувало місту, тому, мовляв, і називалося Половицею, що, куди не кинь, під землею залягає полив'яно-руда глина — рухлива маса.

Але чи варто знову ятрити душу і нагадувати про катастрофу на Тополі? Це ж бо було щось страхітливо неймовірне, що постраждалим і ошелешеним дніпропетровцям досі ввижається як жахливо неправдоподібний сон. За лічені хвилини дев'ятиповерховий житловий будинок, мов крізь землю провалився — у яму, якою розверзнувся схил балки. Слідом провалля поглинуло і два дитсадки та середню школу, наче їх і не було. Як потім підрахували, щонайменше 450 тисяч кубометрів місива «витекло» за 7—8 годин у балку, зруйнувавши над собою поверхню так, неначе великі землерийні машини на зразок роторних екскаваторів кілька десятиліть підряд виймали грунт, утворивши глиблений, широченний і довжелезний кар'єр-рів.

Нині про цей зсув, як переважно охрестили тополинську «провальну» яму», можна і треба говорити в двох аспектах. Перший стосується очевидного: у місті уникли переляку, істерики і паніки, з перших хвилин зосередилися і контролювали ситуацію. Оперативно спрацювали геть усі служби, причетні та закликані до ліквідації наслідків трагедії. Постраждалим надають максимально можливу допомогу — нове житло з елементарним умеблюванням та обладнанням найнеобхіднішою побутовою технікою. Це теж правда. Ця катастрофа засвідчила, що суспільство наше ще не забуло і не втратило назовсім такі речі, як щира й безкорислива підтримка тих, кого спіткало горе. І що є ще в нас влада, котра уболіває за свій люд.

Однак тепер хочу поговорити про другий аспект: що ж за напасть сталася все-таки на Тополі, звідки вона взялася та чи можна було її уникнути? Адже практично на всіх прес-конференціях у штабі, очолюваному міністром України з надзвичайних ситуацій Валерієм Кальченком, чулося одне й те саме — стихійне лихо. Отже, стихія, яку важко було й передбачити. Натомість провідні архітектори міста вважають, що діагноз стосовно стихії — поспішний, оманливий і навіть небезпечний, бо не дозволяє називати справжніх причин, а отже, і запобігати їм у майбутньому. Зокрема, один зі старійшин, визнаних тут будівничих трактує катастрофу як «виверження всієї тієї системи, в якій ми донедавна жили і працювали». І щоб вона справді стала нарешті останнім днем учорашніх «традицій», але в жодному разі не останнім днем Тополі конкретної та сотень інших Тополь, треба таки чесно розставити усі крапки над «і».

А у зв'язку з цим не зайве зіслатися і на думку іншого архітектора-ветерана Дмитра Щербакова, який вважає, що сучасний Дніпропетровськ — місто втраченого творчого осяяння Івана Старова. Катеринослав, намальований ним на папері, так вдало використав Дніпро й пагорби побіля нього, що мав стати справді неповторним, унікальним і гарним, як жодне інше місто світу, в тому числі й на берегах більших та ширших річок. Таке рішення-знахідка буває раз на століття, а може, й рідше. Та не судилося йому здійснитися. В радянські часи все скінчилося, на жаль, тим, що місто відгородилося від Дніпра, наче він йому заважає, байдужий і взагалі не потрібен.

І це не просто тлумачення всього того, що справді сталося. Ось паралельно до центрального проспекту річку замурували кам'яною Набережною. Недавно мені довелося побувати на проводах на пенсію старого водія, то найпам'ятнішою сторінкою своєї молодості він назвав саме участь у спорудженні Набережної. «Ми туди стільки щебеню завезли, — розповідав, — що вистачило б Дніпро перегородити». Невтямки тоді було, що тим часом доконче уже перегородили сотні, коли не тисячі, підземних водоносних судин-артерій, якими споконвіку Дніпро був зв'язаний з живою екологічною системою гористого правобережжя? Та ні ж, вчені попереджали, як тепер пригадують у тутешньому науковому центрі, що мусили передбачити хоча б елементарний дренаж, інакше рівень підземних вод почне підніматися, а не тільки Богу звісно, чим це загрожуватиме. Одначе саме тоді багато хто марив тут Ленінською премією за Набережну Леніна, то швидше дратівливо сприймав геть «недоречні» перестороги. Отож хіба не заклали «міну сповільненої дії», прирікши нащадків на невдячне «розхльобування» «каші»-місива у надрах?

По один кінець Набережної віковічні плавні засипали піском та вибудували на них житловий масив Перемога, потім і на протилежному вчинили те саме, «посадивши» там масиви Червоний Камінь та Парус. Не скажу, що і Набережна, і перелічені мікрорайони —щось потворне. Навпаки, гарне, зручне й затишне. Але факт залишається фактом: зовні гаразд, а копнути глибше — не добудоване, не доведене до пуття і розуму стосовно відносин з довкіллям. І за останні двадцять літ рівень грунтових вод справді піднявся у місті в середньому аж на 18 метрів.

А коли черга дійшла до схилу, на котрому й задумали суто житлову Тополю, то вже знали, що у Дніпропетровську переважають так звані осідаючі грунти. Тобто супіщані, котрі за надмірного і постійного зволоження ущільнюються, просідають і обвалюються. А нижче лежать лесові, з яких у таких випадках поступово «вимиваються» зв'язуючі природні складові — натомість залишається надто «текуча» маса. Чи небезпечно це? Аякже! Однак тільки за умов, що від самісінького початку нехтують цю небезпеку-загрозу, По-розумному на таких грунтах у світі збудовано чимало міст і унікальних споруд, і нічого страшного не трапляється. Досить, з'ясовується, достеменно вивчити геологію, ретельніше передбачити та здійснити протизсувні заходи, щоб бути спокійним у стосунках з середовищем. І навпаки: легковажного, варварського ставлення створений справді якимись вселенськими силами світ не терпить і не прощає.

То уявіть собі, що майже тридцять літ тому масив Тополя починався з... експериментального будинку. Кожні дві його секції зводили на різних фундаментах, щоб вибрати найоптимальніший. Виходить, експеримент не вдався чи висновки були помилкові, якщо лихо наздогнало уже тоді, коли тут виросли й заселилися три мікрорайони? Чи згодом чинився інший «експеримент», котрий і не виправдав себе?..

Після московських Черемушок свої Черемушки, мов гриби після дощу, з'явилися чи не в усіх містах колишнього Союзу. Одноманітні і схожі, як близнята. Що й дало змогу згодом Ельдару Рязанову «закрутити» далебі нетверезий сюжет у його «Іронії долі». Діло те було хороше й потрібне, бо будувалося житло — як тут виступати проти? Але чи знаєте ви, що якщо в Москві квадратний метр такого житла обходився, приміром, у 220 рублів, у Києві уже в 180, а в Дніпропетровську —лише в 140 рублів? Так повелівали й розпоряджалися з Москви Держбуд разом з Держпланом. І на сакраментальне запитання, чи враховувалися особливості кожної місцевості стосовно фундаментів, стосовно того, що у Дніпропетровську вони мають бути дорожчими, ніж у тій же Москві, відповідь однозначна: ні, не враховувалися. Міркували просто: якщо видимі «айсберги» будинків стандартні й шаблонні, то чому повинні відрізнятися невидимі, зариті в землю підмурки. Кому це не подобалося, то його проблеми — вишукуй «резерви» здешевлення. Ось так замість грунтових фундаментів саме в багатьох регіонах України і віддали перевагу «подушкам», закладеним і втрамбованим методом... замочування. Тобто методом навмисного ущільнення осідаючих грунтів. Дніпропетровськ, подейкують, у цьому був піонером. А чи будеш перейматися думкою, куди ж дівається вода, якою замочуються «подушки», коли маєш лаври за нечувані досягнення? — питання теж, здається, прозоро риторичне.

Далі таке: на інженерні комунікації інструкції суворо передбачали 15, і не більше, відсотків коштів, виділених на житлове будівництво. Контрольні органи з самісінького верху і донизу стежили за цим пильно: належить — виконуй. Отож у разі потреби з дренажними чи водозливними системами і мережами не розженешся. Вкладайся в ліміти!

І швидше рапортуй про введення чергових мільйонів квадратних метрів, підтверджуючи «саженні кроки» і девіз «все для блага людини», бо ж он скільки радянських сімей роками чекають новосіль, втрачаючи уже терпіння і віру. Не думайте, що іронізую «заднім числом» винятково від злості на минуле. Але ж здавали-таки, як правило, достроково, до великих свят, заплющуючи очі на те, що саме інженерні комунікації —передусім водозливні та дренажні — були ще не завершені. Це, мовляв, дрібниці, головне, що квартири готові і подано газ та воду. То якщо відмостки, водовідвід впорано на 80 відсотків — уже, вважалося, добре. І ніхто навіть не замислювався, що 20 відсотків, які потім навряд чи й будуть надолужувати, — це, може, кілька метрів не вкладених труб, що зводить нанівець дієздатність всієї водозливної системи. Що для Тополі й було типовим явищем.

І коли тепер заходжуються в усьому ганити міськводоканал чи управління тепломереж, то залишається лише співчувати крайнім, стрілочникам. Саме ці два підрозділи комунальної служби і мали на Тополі найбільше клопотів та неприємностей з експлуатацією свого господарства, бо ж вони постійно мали тут справу з «неривкими» грунтами. І чи знаєте ви, що втрати питної, гарячої та опалювальної води передбачаються діючими й понині нормами, а ось куди тій втраченій воді дівається, ніякими інженерно-технічними проектами і вимогами не передбачається й досі?

Це щось гірше, ніж парадокс. Адже ніщо, як відомо, в тому числі і вода, безслідно не зникає. Напередодні трагедії над Тополею пролився сильний дощ — він, по суті, переповнив чашу критичної маси останньою краплею. І сталося невідворотне, спровоковане тривалим і злочинним недбальством нас самих. Катастрофа виявила зібраність і навіть героїзм багатьох — це правда. Але це той героїзм, який ми за багато літ звикли виявляти, накоївши перед тим дурниць. Будуть, очевидно, незабаром названі й винуватці трагедії — але і це будуть, поза всяким сумнівом, заручники учорашньої системи.

Ми досі потерпаємо від неї. І потерпатимемо доти, доки не збагнемо, що її сумні «традиції» — мов камінь на шиї.

Не треба будувати до дат — треба будувати якісно. Не треба будувати заради того, щоб народ славив владу за турботу, — треба будувати якісно. Не треба перед приїздом Президента чи ще когось сяк-так заливати вибоїни на асфальті та фарбувати паркани — треба ремонтувати вчасно і якісно. Маємо жити й діяти не заради влади, а заради себе й закону. А влада — то наш слуга. І не більше.

Дніпропетровськ.

У номер

• *Київ*

Почастували... сальмонелою

18 осіб, серед яких троє дітей, потрапили до лікарні після святкування дня народження в селі Іванівка Великописаревського району Сумської області. Постраждалих частували стравами з вочевидь інфікованого м`яса. У двох хворих виявлено збудник сальмонельозу. Як повідомляє прес-центр МОЗ, на місці працює бригада фахівців обласного управління охорони здоров'я та обласної санепідстанції.

• *Херсон*

А двом не пощастило особливо

30 пасажирів, з яких двоє дітей, було доставлено до лікарні після зіткнення автомобіля «Урал» з автобусом «ПАЗ», який стояв на зупинці неподалік міста Гола Пристань. Двоє потерпілих померли в лікарні, повідомляє «Інтерфакс-Україна». Провадиться розслідування.

• *Ялта*

А банкноти пахнуть солодко-солодко

Причиною зібрання екстреної сесії Ялтинської міськради народних депутатів став лист міністра фінансів Криму. Згідно з посланням курортній столиці півострова запропоновано контрольні цифри міського бюджету, неспівставні навіть з мінімальними потребами перлини Північного берега. Якщо торік із 60 млн. гривень, що заробило місто, в республіканський бюджет автономії перерахували третину, то нині розпорядились забрати 43 млн.

В ухваленому сесією-надзвичайкою зверненні до керівників України і Криму головний акцент поставлено на необхідності під час прийняття міського бюджету керуватись Указом Президента «Про заходи з розвитку курортної зони Великої Ялти» і розпорядженням Кабміну, котрі дають право залишати в бюджеті міста 100 відсотків зароблених тут грошей.

Отже, прийняття незбалансованого бюджету, що його диктує «апетит» Сімферополя, призведе до зриву підготовки до зими. Болісно переживши недавній «мертвий сезон», Ялта нарешті почала заробляти гроші. Та чи дадуть їй це зробити сімферопольські можновладці й чи виграють від цього відпочивальники?

Сергій МАКАРЕНКО, *журналіст*

ПРОЦЕС ЗАГОТОВКИ ПРЕМ'ЄРІВ

Репліка тижня

То скількох уже керівників уряду мала наша славна незалежна Україна? Масол був? Аж двічі. Фокін був? Аякже. Кучма уряд керував? Керував. Зв'ягільський вів Кабмін до нових перемог? Факт, вів. Марчук був прем'єром? Був. Тепер ось Лазаренко — вже був. Чималенький список, правда? Хто його поповнити збирається, бо вже он у газетах і вірогідних кандидатів називають — процес триває...

Хтось з керівників уряду, вчорашніх і нинішніх, компетентніший, кращий — не берусь судити. Знаю лише, що Василь Васильович Дурдинець — гордість нашої виконавчої влади. Він уміє боротися з усім, що нам заважає жити: з отруйними грибами, повенями, з несплатою зарплати шахтарям, із злочинністю і т. д. і т. ін. І на всіх цих фронтах приблизно з однаковим успіхом. Одне слово — генерал. Якщо на нас, не дай Боже, звалиться якесь цунамі — можна бути спокійними: у нас є Василь Васильович і він безпосередньо очолить комісію з антицунамі, проведе належну кількість нарад і дасть відповідні вказівки.

Нинішньому керівникові уряду можна поспівчувати. За те, що держава наша дожилася до того, що і його висунула у першу лаву.

А за одним рипом і нам поспівчувати, що лава запасних така коротка.

Ні, лейтенантів від держуправління із претензіями на наполеонство у нас вистачає. Тільки от біда: не розуміють ті лейтенанти, що й майорство для них — непосильна ноша. І пнуться...

Є ще й просто циніки. Для них висока посада, бодай на короткий час, — можливість самозбагачення. А ту Україну хай хоч і кури загребуть.

Заздрю чехам. У них є Вацлав Гавел і Вацлав Клаус. І безліч порядних кадрів. Тому й реформи у них пройшли успішно і ніхто, навіть найлівіший лівий, не має підстав називати їх антинародними. Власність розійшлася до приватних рук гласно і максимально справедливо. Процес був виключно прозорий. І запрацювала та власність на народ і державу з прогресуючою ефективністю.

От би нашим вищим керівникам та затямити уроки двох Вацлавів. Але це вже, здається, маніловщина. Наші верхи більше схильні до ретельних пошуків: яка там гілка влади іншу обпліта і всіляко заважає спромогтися на успіх?! І як ото воно в чехів вийшло, що і парламент як парламент, і Президент як Президент, і народ обом гілкам довіряє...

А історія не шкодувала зусиль, аби й ми таки чогось путнього навчилися...

Отож кадровий процес триває. Як тільки прийде новий Прем'єр, за рік, дивись, щось зрозуміє, осягне, яка то велика й складна держава — Україна, яке складне її господарство — тут його і у відставку. Хай інший повчиться. За кількістю екс-прем'єрів скоро всіх переплюнемо. Може, їх на експорт будемо заготовляти? Бо чим іще здивуємо світ?

Галина КВІТКА, *журналіст*

А з господарем — краще

Нарада тижня

Безперечно, Донецьк — місто шахтарське. Але не проблеми гірників зібрали минулого тижня у вугільній столиці представників органів влади, обласних державних адміністрацій з усіх регіонів України, міжнародних організацій. Держкомзем України спільно з Донецькою облдержадміністрацією провели нараду-семінар із питань реформування земельних та майнових відносин в АПК.

Проект приватизації землі та реорганізації КСП, ініціаторами якого виступили обладміністрація, обласне управління сільського господарства та продовольства, обласне управління земельних ресурсів за консультативної підтримки Міжнародної фінансової корпорації та фінансової — британського урядового фонду «Ноу-Хау», працює в області більше двох років. Результати цієї роботи досить-таки відчутні. 18 колективних сільськогосподарських підприємств перетворилися за цей час на Донеччині в 45 нових господарських товариств та 109 селянських (фермерських) господарств.

— Паювання майна та землі КСП,— зазначив керівник цього проекту Мачей Гадамський,— створило умови для переходу України до третього етапу земельної реформи — реорганізації колективних сільгосппідприємств у більш придатні для ринкових умов структури. Цей процес вже розпочався, але здійснюється повільно. Метою проекта є його прискорення. Головні принципи нашої роботи — самостійність та незалежність членів КСП під час прийняття рішень про проведення реорганізації та створення нових підприємств і селянських (фермерських) господарств. Агровиробництвам, що реорганізуються, не нав'язується якась одна організаційно-правова форма господарювання. Рекомендується обрати будь-які з тих, що передбачені чинним законодавством.

На думку голови Донецької облдержадміністрації Віктора Януковича, казати зараз про істотні поліпшення у реорганізованих підприємствах поки що рано. Але всі вони своєчасно провели посівну кампанію, там зросла трудова дисципліна та й працюють рентабельно, що за нинішньої повсюдної економічної скрути — вже факт позитивний. Для Донеччини, де на кожного жителя припадає 0,32 гектара землі (вдвічі менше, ніж в середньому по Україні), здійснення земельної реформи, що веде до більш раціонального використання неньки-годувальниці, а відтак, до кращого забезпечення мешканців області сільгосппродуктами, — справа конче потрібна.

Презентація тижня

Володимир МАЛІНІН, *журналіст*

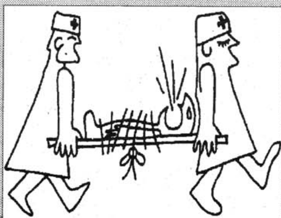
Уся політика — на поличках

«Політика — це не тільки «брудна справа». Це, насамперед, втілення в державних рішеннях споконвічних ідеалів Істини, Добра і Краси». Таке кредо Асоціації молодих українських політологів і політиків, президентом якої є Артур Білоус, він же автор нової книги. У ній молодий науковець вдало реалізував кредо асоціації, досліджуючи розвиток політико-правових інститутів: партій, парламентів, урядів, судів, місцевого самоврядування, ЗМІ. По суті, книга «Політико-правові системи: світ і Україна» — це навчальний посібник. Безумовно, він стане у нагоді і студентам, і викладачам суспільних дисциплін. Тут усе розкладено, так би мовити, по поличках. Є завдання і запитання, відповівши на які читач може бути впевнений: матеріал він засвоїв.

Саме завдяки добре систематизованому поданню матеріалу книга заслуговує на увагу тих, хто цікавиться політикою. Артур Білоус — доцент національного університету «Києво-Могилянська академія», депутат Київради — виявив себе у цій праці поміркованим, безпристрасним політиком і, врешті, педагогом.

Дошка пошани

Як нас лікують...

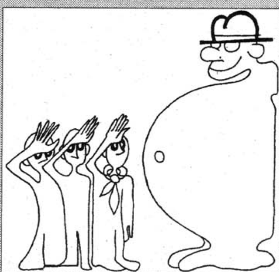
... Пам'ятаєте, у Володимира Горбуліна була власна думка з приводу хвороб Прем'єра і він її доповів лише Президенту... (про це йшлося на брифінгу в адміністрації Президента України).

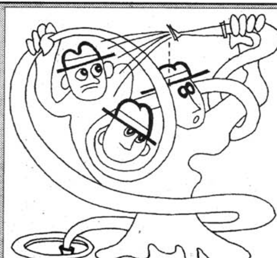
ВІД ЧЕРГОВОГО.

Подейкують, що діагноз, поставлений Горбуліним Лазаренкові, і звалив з ніг Прем'єра. І тут Л. Кучмі нічого не залишалося робити, як виступити в ролі не лише верховного арбітра нації, а й головного ескулапа країни і відправити виснаженого бюджетним процесом П. Лазаренка спочатку на лікарняний, а затим у відставку. Виконувачем обов'язків Прем'єр-міністра указом призначено В. Дурдинця, дай, Боже, йому здоров'я не тільки для проведення нарад.

Будь напоготові!

Готовність № 1:
Президент Л. Кучма готовий розглянути пропозиції про продовження повноважень депутатів ВР...
Готовність № 2:
ВР здивована готовністю № 1: раніше ходили чутки, що Президент готовий розігнати парламент. ВР нині, як ніколи, перебуває у готовності № 3.
Готовність № 3:
ВР не готова до готовностей № 1 та № 2, бо це суперечить Конституції України та готовності № 4.
Готовність № 4:
Час та готовність № 5 покаже.
Готовність № 5:
Але, народе, будь готовий!..

Як не пожежі — то наради з реалізації...

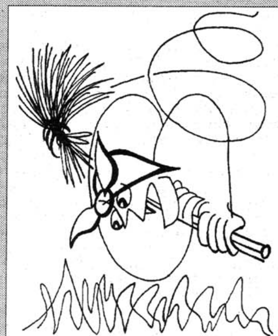
Президент України Леонід Кучма: «Уряд у різних складах... був малоініціативним і займався в основному «гасінням пожеж»...

ВІД ЧЕРГОВОГО.

Чому ж, кращі представники уряду не лише гасили пожежі, а ще й зупиняли повені, боролися із посухою, рубали під корінь корупцію, а подекуди й мафію, але тепер... Тепер вони проводитимуть щотижневі наради, присвячені реалізації основних положень доповіді Президента... Якщо це не так — нехай мене накриє цунамі Київського водосховища або струсить з редакційного стільця землетрус Дніпровської низовини...

На «червоний» будинок пустили червоного півня. Мабуть, відьми!?

— Чув, почалося полювання на відьом?
— Де?
— Та на горищі будинку ЦК Компартії України, що на Подолі!
— А що, там був їхній шабаш?
— Ні, просто комуністи заявили, що цей підпал — полювання на відьом...

Черговий по дошці Вілен КАЙДАШ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

За безпеку треба платити. Краще — нам

Візит тижня

Вацлав Гавел — серед тих політиків, авторитет яких залежить не лише від посади. І коли його представляють, то до офіційного — Президент Чеської Республіки — незмінно додають: видатний драматург, філософ XX століття. Можливо, це філософське ставлення до життя, поєднане з притаманним літераторам занепокоєнням за майбутнє не тільки своєї країни, а й усієї планети, і пояснює зовнішню політику, яку здійснює очолювана ним Чехія.

Торік в одному зі своїх виступів він сказав: «Країна, що не хоче опинитися в цілковитій ізоляції, — а стосовно Чеської Республіки щось подібне немислиме, — повинна підтримувати контакти з найрізноманітнішими країнами. Вона просто зобов'язана контактувати, відвідувати їх — це обов'язок глави держави. І окрім того, як на мене, в нинішньому цілком взаємопов'язаному світі, політик мусить знати проблеми цього світу, знайомитися з ними і, відповідно, своєю працею зробити внесок у побудову кращого майбутнього планети, нести свою частку відповідальності».

Візит Президента Вацлава Гавела до України, що відбувся цього тижня, дуже відрізнявся від одноманітних, організованих згідно з єдиним для всіх протоколом, відвідин. Уперше президент іншої держави відвідав Чорнобиль, зустрівся з колишніми українськими дисидентами, переглянув спектакль у театрі «Сузір'я», і крім загальноприйнятого покладання вінків до могили Невідомого солдата, поклав вінок до пам'ятника жертвам голодомору. А ще було відвідання села Калинівки під Зборовом, де 80 років тому поклали свої голови чехословацькі легіонери.

Візит був такий різносторонній, що навіть важко звести докупи його результати. Сам Вацлав Гавел під час спільної прес-конференції говорив про кілька напрямів, передовсім згадавши політичний та економічний.

Щодо політики, то ніби все зрозуміло. Головними темами переговорів, звичайно ж, були розширення НАТО та майбутній мадридський саміт. Під час усіх своїх зустрічей Вацлав Гавел незмінно повторював одну фразу: «Ми високо цінуємо виважену зовнішню політику України, а також те, що вона не сприймає НАТО як ворога». А після цього, як правило, казав: «Чехія завжди підтримувала й надалі підтримуватиме прагнення України інтегруватися в усі європейські структури». Іншими словами, коли Україна вчасно зорієнтувалася і заявила, що не заперечуватиме проти розширення НАТО, то цим рішенням вона, по суті, забезпечила своє майбутнє на зовнішній арені. Однією заявою здобула собі могутню підтримку з боку не тільки Чехії, а й Польщі, Угорщини... Але є ще один момент, який пояснює активізацію політичних дискусій з цими країнами. Я запитала в одного з чеських журналістів, як в офіційній Празі ставляться до України. І він, як на мене, відверто відповів: «Нині Прага більше уваги звертає на Захід, вбачаючи у ньому основний гарант безпеки. Але одночасно у Празі усвідомлюють, що безпека в Центрально-Східній Європі так само залежить і від України. І не тільки Прага, а й Варшава заінтересовані, щоб Україна була не буферною державою, а рівноправним членом об'єднаної Європи. Звісна річ, у Чехії усвідомлюють, що за безпеку доведеться платити. І доларами також».

До речі, щодо доларів. Напередодні візиту з'явилися чутки, що Чехія планує відкрити кредитну лінію (120 млн. доларів) під реалізацію спільних проектів. Але протягом перших двох днів у Києві про цей кредит жоден з членів чеської делегації не прохопився і словом. Тільки під час прес-конференції Вацлав Гавел дещо завуальовано сказав, що сторони підписали документ, у чому особисто він довго сумнівався. За якийсь час надійшла інформація, що є домовленість про відкриття кредитної лінії на 60 млн. доларів. Які проблеми постали під час «кредитних» переговорів, з'ясувати так і не вдалося. Можна тільки припустити, що наша сторона спробувала знову діяти за методикою Остапа Бендера: спочатку гроші, а потім проекти. А можливо, Чехія засумнівалася, що позичені кошти їй повернуться?..

Та були розмови не тільки про кредит. Чехія та Україна домовилися співробітничати в галузях ядерної енергетики, машинобудування, транспортобудування, переробної промисловості, вважаючи, що ці галузі мають обопільний інтерес, а тому поповнять скарбниці обох держав. А щоразом з Вацлавом Гавелом до Києва приїхали чотири міністри, які представляють переважно фінансові структури, а також 70 чеських підприємців, то є підстави сподіватися, що найближчим часом спільних чесько-українських підприємств побільшає, а отже, зросте і кількість інвестицій. Проте все це — за умов, якщо узгоджені під час візиту плани не ляжуть у довгий ящик... до майбутньої президентської поїздки. А що в нас так уміють — відомо.

Врожай-97

З наближенням жнив болить голова у голів

Днями почали класти у валки озимий ячмінь у господарствах Приазовського, Якимівського, Запорізького районів. А напередодні в одному з них —Приазовському — відбулася обласна нарада-семінар, де йшлося про стан готовності до жнив. Учасники наради побували на полях дев'яти господарств. Незважаючи на те, що район і нинішнього року бідував через брак дощів, урожай, як і по області взагалі, очікують кращий, ніж останні чотири роки.

Микола Каланов, голова Приазовської райдержадміністрації, впевнений, що господарствам району під силу зібрати зернові за 15 днів, оскільки навантаження на комбайн становить 170 гектарів, натомість по області воно майже на 100 гектарів більше. Тому й розраховує вона віджниватися за 20—25 днів.

Але особливо хвилює хліборобів одного з найпівденніших районів області забезпечення паливно-мастильними матеріалами на всю жнивну кампанію. Зараз є лише 20 відсотків необхідного дизпалива, 25 відсотків бензину, половина мастил.

Звичайно, немало й інших проблем, що загострюються з наближенням жнив. Клопоту завдає готовність зернозбиральної техніки. І найперше, керівникам південних районів, де є господарства, в яких планують жнивувати по 25—30 днів. Ось чому й погоджуються на допомогу з відповідними умовами збиральних загонів із північних областей України, а також сусідніх Херсонської, Дніпропетровської, Одеської...

Та все ж, на думку голови обласної держадміністрації В'ячеслава Похвальського, область має непогані передумови для стабілізації стану виробництва зерна: «Є всі підстави отримати валовий збір до 2 мільйонів 150 тисяч тонн...». Це — значно більше за минулорічний.

Обстеження полів, повідомив «Голосу України» заступник начальника обласного управління сільського господарства і продовольства Борис Кравченко, дають підстави сподіватися, що із 400 тисяч гектарів озимої пшениці отримають по 30 і більше центнерів зерна з гектара. Із 270 тисяч гектарів ярових колоскових, які у травні «придушила» спека, можна мати по 15—16 центнерів. У середньому по області врожай колосових очікують на рівні 26 центнерів з гектара. А торік було 17,1...

Володимир ДУПАК.

Запорізька область.

Зв'язок тижня

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Розсекречені наукові відкриття

У Київському центрі науково-технічної та економічної інформації відбулася презентація принципово нового для нашої держави інформаційного ресурсу — міжнародного банку технологій і ділових можливостей.

Цей банк, чи точніше — база даних, уміщує передові науково-технічні й технологічні досягнення, запропоновані світовою інтелектуальною елітою. Тобто ось уже протягом тридцяти років учені понад 80 країн, користуючись цією інформацією, ознайомлюються з новими дослідженнями, розробками в різних галузях науки. Відтепер завдяки сприянню Міністерства у справах науки і технологій міжнародний банк технологій став доступний і в нашій державі. Вочевидь, він дасть віртчизняним ученим і винахідникам поштовх до власних відкриттів та новацій, а також слугуватиме виходу національних технологій на світовий рівень інтелектуальної власності. Тобто українська наукова еліта, яка через затонкий гаманець часто-густо не має великих можливостей заявити про себе на міжнародному рівні, поїхати на конференцію чи симпозіум, зробить це, приєднавшися до комп'ютерної мережі.

Керівники міністерства сподіваються також, що через отриману базу даних нашим ученим буде легше «достукатися» до міжнародних інституцій, спроможних надати фінансову підтримку творчим ініціативам. Бо, як кажуть, хто володіє інформацією...

Тривога тижня

Георгій ВОРОТНЮК, «Голос України»

«Восток» хоче додому

З 17 березня, тобто четвертий місяць, перебуває, по суті, в полоні захоплена марокканськими військовими властями плавбаза «Восток» акціонерної риболовецької компанії «Антарктика». Після тривалих переговорів заарештований там же великий рибоморозильний траулер «Іван Кучеренко», як ми повідомляли, вдалося визволити під грошову заставу, і він повернувся до порту приписки — Іллічівська. А ось плавбаза з 320 членами екіпажу, морально-психологічний стан багатьох із яких викликає дедалі серйозніше занепокоєння, досі під арештом. У зв'язку з цим прес-служба «Антарктики» зробила заяву, в якій викладена ставлення керівництва компанії до незаконних дій іноземців щодо «Востока» і українського риболовецького підприємства загалом.

У заяві, зокрема, зазначено, що іспанська компанія «Ніка Інтернейшнл», на вимогу якої було заарештовано судно, всіляко зволікає з судовим розглядом справи. Як і два попередніх судових засідання, третє, призначене на 26 червня, за її наполяганням було перенесено на пізніші терміни. Тим часом кожний день арешту плавбази «Восток» стає «Антарктиці» в 19 тисяч американських доларів збитків. Для підтвердження заборгованості української компанії у розмірі 450 тисяч доларів замість 3,2 мільйона, що їх незаконно вимагає «Ніка», представники «Антарктики» звернулися до податкових служб Іспанії.

Тим часом керівництво АРК «Антарктика» розглядає один із можливих варіантів якнайшвидшого повернення додому членів екіпажу плавбази — використання повітряних авіаліній.

Прес-служба АРК «Антарктика» також заявила, що з вини керівників правозахисної організації «Рутенія» в засобах масової інформації було поширено брехливі дані про смерть одного з членів екіпажу. Як повідомив радіозв'язком капітан-директор РПБ «Восток» Анатолій Оноценко, всі члени екіпажу живі, випадків захворювання на дизентерію, про яку пущено чутки, не було. Екіпаж плавбази у повному обсязі постійно забезпечується медикаментами, продуктами харчування, питною водою, паливом. Патрулювання військовими кораблями «Востока», що перебуває у водах економічної зони Королівства Марокко, припинено.

Незважаючи на складнощі, пов'язані з арештом РПБ «Восток», усі підприємства найбільшої української риболовецької акціонерної компанії «Антарктика» працюють у нормальному виробничому режимі. Хоча дається це дуже непросто. Йдеться не тільки про наші внутрішні негаразди. А передусім про те, що урядові чиновники досі ніяк не спроможуться укласти відповідні угоди з іноземними державами, у водах яких українські рибалки ведуть промисел. А звідси стає можливим і отаке беззаконня.

Одеса.

СЕНСАЦІЯ ВІКУ: «БЕРМУДСЬКИЙ ТРИКУТНИК» ВИВЛЕНО НА ХЕРСОНЩИНІ

Скандал!

12.06.1997 №44/766-К

Першому віце-прем'єр міністрові України В. В. Дурдинцю

На прохання уряду Латвійської Республіки уряд України листом №21-926/83 від 21.04.92. дав згоду на переробку на українських заводах до 5 млн. тонн сирої нафти у рік, яку Латвійська Республіка закупає у нафтодобувних підприємств Тюмені, Башкирії, Ямало-Ненецького національного округу.

За дорученням уряду Латвійської Республіки латвійсько-українське спільне підприємство «Агротехсервіс», яке зареєстроване у Латвії, уклало відповідні угоди з Лисичанським, Кременчуцьким, Херсонським нафтопереробними заводами на переробку давальницької нафти на вигідних для заводів умовах. «Агротехсервіс» закупив 2,6 млн. тонн сирої нафти з правом дострокової поставки зверх квоти, встановленої Мінпаленерго Російської Федерації для України.

Однак Херсонський нафтопереробний завод приховав 60 тисяч тонн сирої нафти, яку було поставлено йому у червні 1992 року для СП «Агротехсервіс» (Рига), а також 17852 тонни нафтопродуктів.

У зв'язку з цим СП «Агротехсервіс» виставило Херсонському НПЗ позов № 3/8 від 16 грудня 1996 року, оскільки ним не було виконано умови договору № 824 від 13 травня 1992 року про поставку в Латвію нафтопродуктів згідно з угодою між урядами України та Латвії (№ 21-9261/83 від 21.04.92).

Вищий арбітражний суд України 7 лютого цього року відмовив СП «Агротехсервіс» у позові по даній справі.

Латвійська сторона опротестувала рішення суду і на наше прохання Кабінет міністрів України доручив Міністерству внутрішніх справ спільно з Міністерством фінансів і Національним банком України провести перевірку. А дорученням № 3162/9 від 17 березня 1997 року — провести додаткову документальну перевірку.

У зв'язку з новими фактами, які виявилися під час перевірки, Міністерство економіки Латвії і Посольство Латвійської Республіки в Україні за дорученням уряду Латвії звернулися до компетентних органів України з проханням об'єктивно розглянути і вирішити проблеми СП «Агротехсервіс».

Однак відповіді до цього часу немає.

Враховуючи вищесказане, просимо вас посприяти у об'єктивному вирішенні даного питання щодо відшкодування збитків, нанесених латвійсько-українському СП «Агротехсервіс».

Висловлюємо тверду впевненість щодо подальшого розвитку і зміцнення торгово-економічних відносин між нашими державами.

З повагою
віце-прем'єр Латвійської Республіки Ю. КАКСИТИС.

Коментар редакції

Диво та й годі. Аналог океанського Бермудського трикутника, де пропадають кораблі і літаки, існує і на суші — у степах Херсонщини. Але там пропадають цистерни з дизпаливним. На відміну від бермудської загадки, витоки якої криються у якихось незрозумілих природних явищах і над розв'язанням якої дослідники б'ються не один десяток років, корені херсонського дива лежать на поверхні і їх шукають всього лише п'ять років. Чому так довго? Скоріше тому, що не бажають знайти. Або тим «дослідникам», які можуть це зробити, хтось перешкоджає виконати свій професійний обов'язок.

Латиші 25.01.97 направили лист Президенту України з проханням дати доручення компетентним органам об'єктивно розібратись у цій проблемі. Лист зареєстровано у Адміністрації Президента за № 406/2350-01. Відповіді немає.

11.07.97 «Агротехсервіс» знову звертається до Президента України з проханням доручити МВС перевірити достовірність інформації, викладеної у актах КРУ Херсонської області. Лист зареєстровано в Адміністрації Президента за № 406/3953-01. Відповіді немає.

24.03.97 «Агротехсервіс» направив до Вищого арбітражного суду України лист із викладом матеріалів додаткової перевірки, виконаної МВС. Лист зареєстровано в суді за № 553. Відповіді немає.

Посольство Латвійської Республіки в Україні за дорученням уряду своєї держави 4.04.97 направило лист до Вищого арбітражного суду України з проханням надати інформацію стосовно позову «Агротехсервіса» до Херсонського НПЗ. Відповіді немає.

Аналогічний лист і за тією ж адресою за дорученням уряду Латвії 4.04.97 направило і Мінекономіки прибалтійської держави. Відповіді, зрозуміло, немає.

Схоже, що у херсонському бермудському трикутнику пропадають не тільки цистерни, а й документи, які стосуються цієї справи.

Якщо приплюсувати до херсонського бермудського трикутника ще й тяганину з виплатою заборгованості на користь латишів Нікопольським феросплавним заводом, тертя з Криворізьким металургійним комбінатом, з якими прибалтійці працювали згідно з міжурядовою угодою тощо, то вимальовується досить сумна картина.

Латвійський Кабмін і з цього приводу направляв листи і прем'єр-міністру, і Президенту України. Ну і що? Як завжди — відповіді немає.

Виходить якась загальнодержавна гра у мовчанку. Остання надія, як вважають латиші, — В.В.Дурдинець.

«Юноше, обдумывающему житье...»

А БИ довелося мені, як авторові цього поетичного рядка, давати комусь пораду про спосіб вибитися в люди і щоб при цьому залишитися поважною людиною, без чорних заздрощів до нажитих благ, я простягнула б флакон «Поліфітолу» зі словами: «Зроби щось подібне, просте й корисне, нехай добро добром повернеться...» До чого тут «Поліфітол»? Так просто, це найсвіжіший приклад. Чудовий препарат з трав, що покращує самопочуття і навіть настрій, випускають у Житомирі, а розробили його, як з'ясувалося, фахівці Української асоціації народної медицини — УАНМ. Про асоціацію цю розповідати — не переказати! Але мене особисто найбільше вразило не те, що тут знахарством у найкращому розумінні слова, збагачують медичну класичну науку й навпаки, а те, як у щонайрадикальніший спосіб дають знання, прилучають до фаху. Такий досвід заслуговує на особливу увагу. Тож ми й розмовляємо з директором Київського медичного інституту УАНМ, заслуженим лікарем України, кандидатом медичних наук Валерієм ПОКАНЕВИЧЕМ.

— Валерію Володимировичу, відомо, що до медінститутів поступити так само важко, як з неба зірочку дістати. Того, хто «дістав», вважають «щасливцем». Але ваші студенти відносять це поняття винятково на свій рахунок. На якій підставі?

— У нас вуз особливий, таких і справді більше немає. Стандартний держдиплом лікаря — це мінімум, що отримують випускники. А в цілому, крім спецзнань з основних дисциплін, їм надано необмежену можливість черпати з надзвичайно цінного джерела народного лікарського досвіду. Студенти наші мають змогу розвивати вміння й навички, працюючи вдома і за кордоном. Спілкуючись зі світилами медицини, набувають унікальний професійний багаж, з яким повсюди потрібні й поціновувані.

— Сильно сказано, а коли простіше й конкретніше?

— Інститут створювався з метою дати майбутньому лікареві крім лікарської освіти методи народної й нетрадиційної медицини. Але грунтується навчальний процес на розвитку особистості лікаря. Уже на першій співбесіді під час вступних іспитів ми прагнемо встановити: хто перед нами — випадкова людина чи той, хто справді мріяв допомагати людям, люблячи їх, розуміючи їхні страждання. Для таких, позначених іскрою Божою, робимо багато. Приміром, за відсутності коштів на навчання допомагаємо заробити. Сам я, до речі, під час свого навчання багато років тому працював на цілині. Досі з вдячністю згадую те трудове загартування.

Цього року наші студенти «проводять канікули» в Англії, США. Ті, хто вже має спеціальну кваліфікацію, а половина набору — випускники наших медучилищ (при інституті їх два) влаштовуються до приютів для людей похилого віку, в лікарні. При цьому важливо знати іноземну мову. Але й ті, хто ледь розмовляє на ній, цілком може розраховувати, що їхні руки знадобляться в якомусь фермерському господарстві. Два місяці сумлінної праці забезпечують рік навчання. Залишається ще й на кишенькові витрати... Серед студентів є й так звані волонтери. Юнаки й дівчата не так грошi прагнуть заробити, як світ побачити. От і погоджуються за їжу й дах над головою виконувати щось не вельми трудомістке й відповідальне, переїжджаючи з місця на місце. Вирушають за кордон групами з перекладачами. Всі потрібні папери оформлює вуз. Для цього налагодили контакти з іноземними партнерами, котрі займаються відправленням студентів за обміном. Обопільна зацікавленість у результатах такої роботи передбачає чесність і порядність з обох боків. Нині розглядаємо можливість змінити навчальні плани, щоб студенти могли використовувати за бажанням не лише літні, а й зимові канікули.

— Гадаю, у виграші тут і держава, що не витрачає жодної копійки з бюджетних коштів, але при цьому отримує кваліфікованих, всебічно розвинених фахівців, а також певний приплив валюти. А який вік ваших студентів?

— І в цьому ми оригінальні. Навчаються в нас як шістнадцятирічні, так і п'ятдесятирічні. Хтось приходить зі школи, хтось з дипломом філолога чи інженера в руках, відкривши у собі потяг до лікування. Ну що ж, на здоров'я! До речі, власне здоров'я цілком не зайве, все ж таки п'ять — шість років навчання вимагають чимало сил. Відмінники отримують 50 % скидки на сплату необхідних 1200 доларів річних. Безплатною «путівкою» на навчання нагороджують лише переможців щорічних конкурсів «Найкраща медична сестра» медучилища № 2. Проте п'ятирічний досвід існування інституту довів: все окупається з лишком. У наших випускників немає проблем з працевлаштуванням, бо фахівці вони унікальні, що мають обрати найпотрібніше із звичайних і нетрадиційних лікувальних арсеналів.

— Чи користуються особливою прихильністю викладачів ті, хто наділений цілительськими талантами чи вміннями? І хто взагалі навчає ваших студентів?

— Талант — це рідкість, а здібності зазвичай потребують розвитку. Ми не виокремлюємо нікого, створюємо для всіх однакові стартові умови, а вже далі — як складеться. Щоб домогтися успіху, є все —хороша навчальна база першої міської клінічної лікарні, дев'ятиповерховий, оснащений всім необхідним корпус для теоретичних занять, гуртожиток для іногородніх (у нас отримують знання громадяни 20 країн, переважно далекого зарубіжжя). У розпорядженні півтори тисячі студентів — лабораторії науково-дослідних інститутів. А співробітничають з нами провідні фахівці Міністерства охорони здоров'я, лікарі-практики, вчені, викладачі медвузів. Їм також з нами цікаво, бо немає набридливих рамок академічних канонів, цілковитий простір для творчості, експерименту. У цивілізованому світі, у тій самій Англії чи США, кожний третій громадянин звертається до фахівців нетрадиційної, так званої натуральної медицини. Гостро постало це питання й у нас, тим паче, що в Україні здавна сильний цей напрям. На щастя, Міндоров знайшло розумний компроміс. Було створено головний методичний і організаційно-практичний центр нетрадиційної і народної медицини — наша асоціація. А тепер очікуємо на підписання документа, що дозволить запровадити в нашій країні нову лікарську спеціальність — «Народна й нетрадиційна медицина». За дорученням міністерства ми беремо участь у підготовці проекта закону «Про народну й нетрадиційну медицину». Все має бути підконтрольно і науково обгрунтовано.

Розмову вела
Людмила СЛАВІНА.

Людмила МЕНЖУЛІНА, «Голос України»

ПЕРПЕТУУМ-МОБІЛЕ

Не питайте у директора Анненкова, що це таке. «Вічний двигун» — він сам

Коли я дізналася, що в директорському кріслі технікуму, а нині промислово-економічного коледжу, —він уже тридцять років, грішним ділом подумала: Невже прямо зі шкільної лави? Віктор Петрович моложавий і стрункий. На стіні його кабінету — чудовий натюрморт, цінитель обов'язково «зачепиться» поглядом. Анненков, між іншим, не перериваючи розпочатої ще на подвір'ї розмови, кидає: «Торік на шістидесятиріччя удостоїли. Гарний подарунок, чи не так?» Так. Як, утім, і те, що мене тут також чекав подарунок — знайомство з людиною, яких тепер майже не зустрінеш —

У нього не тільки прізвище, манери графські: ввічливий, інтелігентний. Щоб не бентежити незугарністю незнання чогось, зв'язує в розмові переходи від теми до теми фразами: «Пригадуєте, був такий (або було таке)?». І далі сам дуже дохідливо пояснює суть, уважно вислуховує аргументи, заперечення іншого. Співрозмовник Віктор Петрович дуже цікавий, особливо коли зачепити його улюблені «струни» —історію, філософію.

Але привід для зустрічі та нашого знайомства був значно простіший. Мені цікаво було поглянути на стан і можливості однієї із «кузень кадрів» середньої ланки для багатостраждальної вітчизняної економіки.

Адже ясно, що керівниками банків і директорами фірм можуть бути десятки випускників вузів, міністерські портфелі підготовлені одиницям. А куди діваються сотні молодих фахівців, які щорічно отримують дипломи найрізноманітніших вузів і технікумів (ніяк не звикну до заморської назви коледж!), якщо, згідно зі статистикою, НДІ зачиняють, а підприємства промисловості «лежать на боку»?

У випускників Київського промислово-економічного коледжу проблем з працевлаштуванням немає, як і п'ять, десять, двадцять років тому, коли залишали вони стіни, що стали рідними. Близько трьохсот юнаків і дівчат щороку... Кажуть, і сьогодні фахівці звідси —нарозхват.

А яких професій тут навчають?

1962 рік — головними спеціальностями були: радіоапаратобудування, обробка металів різанням. Технікум починався як вечірній і знаходився на території заводу «Радіоприлад».

1967 рік — додаються спеціальності: бухгалтерський облік,

планування на підприємствах машинобудівної промисловості.

1976 рік. З радіотехнічного технікуму перейменовано на навчальний заклад засобів зв'язку. Тут тепер на денному відділенні і в щойно відбудованому корпусі (студенти щосили допомагали на будівництві головному «виконробові» — новому директору В. П. Анненкову) вчаться премудростям автоматичного електрозв'язку, радіотехнічного вимірювання.

1985 рік. Перейменовано на технікум радіоелектронного приладобудування. А через шість років — на коледж з поновленою програмою навчання.

1994 рік. Після проведеної атестації визнано промислово-економічним коледжем.

І вже на сучасному етапі — готує бакалаврів і молодших фахівців з: ремонту та техічного облуговування електронно-побутової, обчислювальної техніки; комерційної діяльності, економіки підприємств, бухобліку та аудиту, програмування для електронно-обчислювальної техніки та автоматизованих систем, менеджменту у виробничій сфері.

Відчуваєте поступальний рух? Анненков розповідав, що в «благодатні часи» підпорядкування профільним міністерствам, такі навчальні заклади жили — горя не знали. Коштів на будівництво, обладнання аудиторій, навчальних стендів, спортивних і технічних тренувальних залів було бери — не хочу. За бажання, а точніше — без бажання щось розвивати і вдосконалювати, можна було у вус не дути роками і спочивати собі на лаврах. Заводи-велетні ВПК не дали б пропасти ні «кузні кадрів», ні її випускникам. Перебудова, а особливо перші роки української незалежності, ринкових перетворень, внесли суворі корективи в цей «мир і спокій». Було закрито 154 навчальні заклади. Утрималися лише ті, хто не розминувся з часом, прийняв його виклик.

Чи мислимо таке — готувати на базі коледжу бакалаврів? Це ж бо прерогатива вузів. Анненков довів, що його колектив має право це робити і гідний ліцензії. За підсумками роботи вже наступного року мають отримати акредитацію. Таких коледжів в Україні лише кілька, про рівень викладання в яких високо відзиваються університетські професори. У Віктора Петровича дві кафедри Національного технічного університету змогли відкрити свої філії.

Навчальні плани розробляли спільно і дослідним шляхом установили, що через 1,5 року навчання в коледжі групи учнів, відібраних за досить високим рейтингом і строго проведеним іспитом, можуть займатися за бакалаврською програмою (15 чоловік за технічною, 15 — за економічною спеціальностями). У результаті отримають диплом бакалавра. А те, що печатка там буде коледжу, на думку Анненкова, лише — плюс.

Віктор Петрович крім того, що кандидат педагогічних наук, член-кореспондент АПН, заслужений вчитель України, входить до державної акредитаційної комісії й глибоко переконаний, що саме технікумівська система навчання у нас — дуже високої проби. В інститутах поточна методика основується на свідомості студента. А тут — майже індивідуальний підхід, з контролем класних керівників, прищепленням смаку та бажання вчитися.

Хотілося б уточнити, вже з власного спостереження, що все це — за бажання і вміння педагогів навчати. Якби тут цього не було, навряд чи зберігся донині конкурс — 8 чоловік на місце (з урахуванням найсерйознішого іспиту з математики, який нерідко й медалісти провалюють, і певного відсотка платного набору, тобто за контрактом).

Тут навчаються і ті, хто з дитинства страждає на порушення слуху. Лише три технікуми в країні приймають ще таких учнів. Усупереч безлічі труднощів Анненков іде на це, бо, я помітила, слова «немає» уникає й поняття такого не приймає. Тут, навпаки, є все, що в багатьох навчальних закладах давнимдавно забуто: концерти художньої самодіяльності, вечори при свічках, свята й олімпіади, дні здоров'я на стадіоні, під час яких команда викладачів «ріжеться» у волейбол з учнями...

З Анненковим коледжем краще не ходити — на кожному кроці його вітають, причому видно, що дуже щиро, душевно. Він зупиняється, запитує про щось звичайне, побутове.

«Нічого в цьому дивного немає, — пояснює Віктор Петрович. — Адже з цими хлопцями я й на сцені співаю, і в їдальні можу опинитися за одним столиком. У нас, як у сім'ї, усе — разом».

Цікавлюсь, а як виживає «сім'я», чи не заїдають загальне безладдя в країні, безгрошів'я? «Скоріш за все пригнічують, заважають рухові, — намагається узагальнити Віктор Петрович. — Але я вам ось що скажу, там, де керівництво крутиться, не зупиняється, шукає шляхи й при цьому саме по собі — приклад, там є користь. Ось нещодавно два мої заступники захистили дисертації, сам їх благословив. Ну погане нині життя, то що, скласти руки й чекати кінця? Даруйте! До розрухи ведуть неграмотність, некомпетентність, тупість і дурість. Боротимуся з цим, скільки сил вистачить».

Ау, учні Анненкова! Ну чому вас немає серед вершителів вітчизняного «економічного дива»?! А час бо вже...

На знімках: В. П. Анненков; в аудиторіях коледжу.

Фото Юрія МИЛОКОСТА.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

Під золотою зіркою — через століття

Ще минулого століття засновники аптеки «Під золотою зіркою» заклали цією назвою надійне генетичне коріння — на віки. Зірка успіху осяяла Львівських аптекарів і вони створили при аптеці потужну хіміко-фармацевтичну лабораторію, на базі якої 1910 року почала діяти фабрика «Лаокоон». На відміну від міфічного Лаокоона та його синів підприємство успішно долало могутніх «зміїв» й залишило великий запас міцності спадкоємцеві — АТ «Галичфарм» та його президентові Романові Беряку.

Про багатий спадок колишнього «Лаокоона», одного з найбільших на той час підприємств Львова, свідчить те, що в 20—30-ті роки воно працювало як акціонерне товариство з великим капіталом. 1939 року «Лаокоон» одержав патент і провів підготовку до виробництва дефіцитного (й досі) лікарського препарату —інсуліну, але війна перешкодила здійснити задум. 1992 року саме життя поставило питання про перетворення колишнього державного підприємства на акціонерне товариство «Галичфарм». Зміні статусу передували процеси оновлення, реконструкції і розширення виробництва. У «Галичфармі» об'єднані, окрім головного заводу, ще два підприємства — Дрогобицький спиртовий завод та Львівський склозавод. Спиртовий завод перепрофільовано в хіміко-фармацевтичний. Це дало змогу розмістити

фітохімічне виробництво і запрограмувати на перспективу виробництво лікарських засобів для ветеринарної медицини. Завод скловиробів перепрофільовано під виготовлення склотрубки, склопосуду тощо. А ринкові «змії» чатували на кожному кроці. Наприклад, свого часу 200—300-відсоткова націнка аптечної мережі на гуртову ціну виробника спричинила зниження обсягу продажу вітчизняних ліків і появу на ринку препаратів — аналогів зарубіжних фірм. І марна справа сподіватися на державний захист. Як керівник з великим досвідом і стратегічним мисленням президент АТ «Галичфарм» Роман Беряк вважає, що найкращим засобом захисту своєї «ніші» ринку є самостійно зініційовані програми розвитку.

— Україна володіє потужним потенціалом у галузі органічного синтезу, — вважає Р. Беряк. — Наші вчені здатні синтезувати оригінальні лікарські засоби. Як приклад хочу навести створення оригінального вітчизняного препарату — тіотриназоліну, розробленого Запорізьким медичним університетом і Державним науковим центром лікарських засобів. Нині цей препарат випускає АТ «Галичфарм» разом із НВО «Фарматрон» у вигляді розчину для ін'єкцій і в таблетках. Тіотриназолін поступово завойовує споживчий ринок України. Він застосовується при хронічному активному гепатиті, холециститі, гострому інфаркті міокарда та при інших захворюваннях. В арсеналі наших спеціалістів-синтетиків — сотні авторських свідоцтв на отримання біологічно активних речовин. Запрошуємо їх до співпраці. Звертаємося також до вітчизняних гуртових фармацевтичних фірм, які планують зайнятися власним виробництвом. Варто взяти до уваги досвід деяких закордонних фірм. Схема їхнього зростання та розвитку майже однакова: накопичений у торгівлі капітал вкладають у виробництво. Українські виробники, об'єднавшись, можуть створити десятки нових, конкурентоздатних фармацевтичних фірм. Підтримуємо ідею Держкоммедпрому щодо становлення Української національної фармацевтичної асоціації, яка б об'єднала фахівців промислової фармації, аптечних установ, вищої школи, науково-дослідних установ тощо.

Орієнтуючись на попит, «Галичфарм» почав реалізовувати дуже важливий для охорони здоров'я проект — створення цеху інфузійних розчинів. Інфузійна терапія широко застосовується в світовій клінічній практиці, коли виникає потреба використання оптимальних за складом кровозамінних розчинів. За кордоном випускають близько сотні прописів інфузійних розчинів, а у нас виготовляють їх в обмеженій кількості лише лікарняні та міжлікарняні аптеки, технологічні можливості яких обмежені. АТ «Галичфарм» має намір заповнити цю прогалину. Разом із відомою німецькою фірмою «Фрезеніус» підприємство нині монтує в спеціально збудованому приміщенні закуплене у цієї фірми устаткування. Це виробництво сповна відповідатиме міжнародним стандартам. Введення в дію цеху інфузійних розчинів планується вже цього року. Потужність виробничої лінії становить 11 мільйонів стандартних флаконів на рік. Для якомога повнішого вивчення і завоювання ринку створено дочірнє підприємство — науково-виробничу торговельну фармацевтичну фірму «Крокус», якій передано чотири аптеки в місті Львові. У цих фірмових аптеках усі лікарські препарати від «Галичфарму» відпускають із 15—20-відсотковою знижкою порівняно з іншими аптечними закладами. АТ «Галичфарм» планує створити мережу фірмових аптек в Україні та збільшити обсяг послуг і пільг для громадян.

То неправда, що вітчизняна фармація зірок з неба не хапає. Але завоювання цих зірок потребує воістину гераклівських зусиль. Результати не забаряться.

Валентина ПИСАНСЬКА, «Голос України»

Пристрасті на тлі НАТО

(Початок на 1-й стор.).

Фахівці стверджують, що в цьому разі НАТО матиме серйозні організаційні і фінансові проблеми. За підрахунками Пентагона, додаткові витрати на це сягнуть 35 мільярдів доларів, частку яких візьмуть на себе США, європейці і держави, які вступлять в альянс.

Спостерігачі доходять висновку, що, надавши перевагу у вступі до блоку саме цим трьом державам, НАТО викличе невдоволення в інших країн Центральної і Східної Європи. Бо ніде правди подіти: їхнє прагнення потрапити туди можна лише із застереженнями пояснити необхідністю набути гарантій безпеки. Не така вже й велика таємниця, що Польща, Угорщина і Чехія керуються насамперед економічними інтересами: ставши першими кандидатами на вступ до цього ексклюзивного клубу, вони не без підстав розраховують на нові щедрі інвестиції.

Навіщо їм НАТО — зрозуміло. А от вступ України до блоку, про який офіційний Київ офіційно заявляє як про туманне майбутнє, чимало західних експертів розглядають як цілком можливий варіант. І взагалі, відносини Україна—НАТО —питання, як сказав колись відомий радянський гуморист, — надзвичайно цікаве. А найцікавіше у контексті відносин Україна—Росія.

Офіційно Україна залишається вірною своїй постнезалежницькій політиці нейтралітету. Проте цікаве спостереження зробив, наприклад, інститут демократії імені Пилипа Орлика: тривалий час київські урядовці повторювали слова про позаблоковий статус своєї держави, мов магічне заклинання. І жоден політик не наважувався схвально відгукуватися про НАТО, особливо ж ті, які «народили» Декларацію про державний суверенітет України, де чітко обумовлювався її позаблоковий і без'ядерний статус (до речі, саме деякі з них, що шанували Декларацію як Біблію, нині в контексті розвитку відносин з НАТО дозволяють собі робити такі заяви: а що декларація? Вона і є декларація... — **Авт.**).

Це офіційно. Але ж і не таємниця, що в час погіршення українсько-російських відносин чимало українських політиків скористалися цією обставиною, намагаючись вийти зі сфери впливу свого великого російського «брата», вважаючи, що в України немає іншого майбутнього, як стати членом західних політичних та військових структур.

Україна швидко підписала програму НАТО «Партнерство заради миру», а деякі перші особи держави, в тому числі і Президент, почали говорити, що не бачать нічого поганого в розширенні НАТО, додаючи, що жодна країна не повинна мати права накладання вето на цей процес. Правда, вони подекоди суперечили самі собі, висловлюючи занепокоєння тим, що у без'ядерної України будуть сусіди — члени НАТО, на територіях яких реально може розміщуватися ядерна зброя і нові військові контингенти. А міністр закордонних справ Геннадій Удовенко одного разу навіть прохопився про доцільність асоційованого статусу України в НАТО. Щоправда, секретар Ради національної безпеки та оборони Володимир Горбулін одразу ж заперечив цю концепцію. Однак не минуло й місяця, як він натякнув на те, що позаблоковий статус України може бути явищем тимчасовим.

А сьогодні українські урядовці відверто фліртують з НАТО, ледве приховуючи своє бажання стати першими в наступному раунді розширення. Коли президенти Єльцин та Клінтон зустрічались у Гельсінкі, Геннадій Удовенко у Брюсселі вів плідні переговори з генеральним секретарем НАТО Хав'єром Соланою. Як стверджують російські джерела, в розмові за зачиненими дверима Удовенко заявив урядовцям НАТО, що Україна хотіла б стати членом альянсу.

Контакти між військовим керівництвом НАТО та українською стороною теж помітно почастішали. Майже в ті самі дні в Одеському порту кинула якір ескадра середземноморського оперативного з'єднання НАТО, а до Києва прибули представник США у НАТО Роберт Хантер та нині вже колишній головнокомандувач об'єднаних сил НАТО в Європі генерал Джордж Джоулвен. Останній обговорював з міністром оборони України Олександром Кузьмуком питання уніфікації військової термінології. Апогеєм цих заходів стало відкриття в Києві інформаційного центру НАТО, який згодом перетвориться на офіційну місію.

Українські урядовці відверто натякають, що стратегічне рішення про приєднання до НАТО вже прийнято і що тепер це — питання часу та політичних обставин. Утім, цей час, схоже, ще не настав. Україна й досі залежить від Росії як постачальника енергоносіїв. Їй необхідно досягти прогресу в розвитку економіки, щоб стати більш захищеною від російського політичного тиску.

Але, незважаючи на це, Росія відверто налякана таким поворотом подій. І підписання великомасштабного договору, крапку під яким упродовж кількох років ніяк не наважувався поставити Єльцин,— чи не найпромовистіше підтвердження того. Тепер, коли НАТО готується до розширення на схід, Росія усіма силами намагається переконати Захід, що вона— держава, з якою слід рахуватися. Заради цього вона готова навіть забути свій розбрат з Україною. Але Єльцин, підписавши Договір з Україною, а потім Основоположний акт з НАТО, відразу ж і грюкнув кулаком по столу, заявивши, що Росія вийде з договору з альянсом, якщо хоч одна з пострадянських республік почне домагатися вступу в блок. Цілком очевидно, кого він мав на увазі: країни Балтії і Україну. Чи це не свідчення того, що в Європі починають вимальовуватися «нові кордони»?

І хоч, як сказав Президент Кучма під час останньої зустрічі лідерів країн СНД, він побачив «нового Єльцина», важко сказати, чи справді Росія взяла «новий курс». Доля України зрештою багато в чому залежатиме від того, яка з двох концепцій переможе в Росії: традиційна — сфер впливу чи ідея відкритої Європи.

Від цього, очевидно, залежать і нові повороти у відносинах Україна — НАТО.

А тим часом уже найближчими днями в Мадриді буде підписано Хартію про особливе партнерство України й НАТО. Який зміст цього документа, марно намагалися з'ясувати журналісти протягом усього терміну підготовки його до підписання (до речі, текст Основоположного акта про особливе партнерство Росії і НАТО ще до підписання в Парижі було опубліковано у московських газетах). Залишається лише сподіватися, що наш Президент не підпише нічого такого, що суперечило б інтересам України...

Отак!

Про всяк випадок...

Бельгійській принцесі Астрід, яка подолала всі попередні сходинки військової кар'єри, надали чин підполковника медичної служби Королівських збройних сил Бельгії.

Астрід — перша жінка в бельгійській династії Кобург-Гота, що проходить повну підготовку до можливого сходження на престол. Ухвалена три року тому поправка до конституції скасувала закон, згідно з яким престол успадковували тільки по чоловічій лінії. У кінці минулого року принцеса склала присягу «сенатора з права» і присутня нині на засіданнях верхньої палати. Правда, офіційним спадкоємцем престолу є її 37-річний старший брат Філіпп. Але статися може будь-що. У цих справах королівська сім'я дуже передбачлива. До того ж спадкоємний принц поки що навіть не знайшов свою принцесу, — повідомляє ІТАР-ТАКС.

Курйоз

Кассандрі — героїні й... телиці

Українські домогосподарки, котрі утирають сльози перед екранами телевізорів, дивлячись на муки героїв «мильних опер», не одинокі у щирих поривах своєї душі. Не менше переживають за долю «нещасних» на екрані й серби.

Скажімо, не так давно в маленькому містечку Кучеві відбувся мітинг під гаслом «Тільки серби можуть врятувати Кассандру!». З'ясувалося, героїня венесуельського телесеріалу — Кассандра, прекрасна циганка — волею сценаристів, опинилася у в'язниці. Такий по ворот сюжету викликав вир емоцій у сербській провінції.

Жителі Кучева написали листи з вимогами звільнити невинну дівчину й надіслали їх... президенту Сербії Слободану Мілошевичу, а також голові уряду і міністру юстиції Венесуели. В одному з кафе містечка відкрито пункт збирання підписів на підтримку героїні. Крім того, сербські телеглядачі звернулися до своїх парламентаріїв з проханням «посприяти», аби суд над бідною Кассандрою відбувався саме в Сербії. А найбільш пристрасні вболівальники за долю дівчини навіть написали листа папі римському з проханням проголосити циганку... святою великомученицею.

Як пише місцева преса, в Сербії ім'ям Кассандра називають ледь не всіх новонароджених дівчаток. А крім того, воно дуже популярне... серед теличок, адже господарі худоби — старі люди — не мають малюків, однак теж часом хочуть назвати когось поруч ласкавим словом — «Кассандра».

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Першу скрипку не замінить ніхто. Навіть диригент

Море і люди залишилися без Кусто

Рік 1942-й. Франція охоплена війною. Бракує всього: харчів, питної води, одягу, вугілля і головне — свободи. І неможливо збагнути, що на душі в людини, котра в той час мізкувала над тим, як віднайти апарат, щоб робити підводні знімки...

Жак Ів Кусто, знаменитий капітан «Каліпсо», народився 1910 року. Із самого дитинства його захоплює чарівний світ кіно. Він не пропускає жодного нового фільму. Але є ще одна велика любов — море. Здавалося, поєднати дві такі різні «стихії» майже неможливо. Але тільки не для Кусто. 1943 року разом з Емілем Каньяном він винаходить... акваланг. А в години відпочинку морський офіцер Жак Ів Кусто пише книги. Свій перший твір «Світ тиші» майбутній капітан «Каліпсо» видав тиражем чотири мільйони примірників. Його кіноверсію удостоєно Золотої гілки фестивалю в Каннах та Оскара. Завдяки його роботам, люди вперше побачили світ морських глибин. Він мало чим нагадував фантазії Жуль Верна, але був такий самий інтригуючий і привабливий.

1957 року капітан Кусто вирішив залишити державний флот і цілковито присвятити себе роботі в океанографічному музеї Монако. Із часом він очолив цей музей і був незмінним його директором протягом тридцяти років.

Завдяки природженому вмінню вести справу, за кілька років Жак Ів Кусто створив імперію підводного кіно, масштаби якої можна порівняти хіба що з імперією його слави. І нині фільм про подвиги капітана «Каліпсо» постійно транслюють у всьому світі, також і в Україні. А в Сполучених Штатах його можна побачити одразу на 50 телеканалах. «У житті, — часто казав він, — є три матерії, які течуть крізь пальці: вода, повітря і гроші. Необхідно вміти користуватися всіма трьома». Моряк у червоному ковпаку, який за цей час став французьким академіком, бореться проти знищення лісів на Гаїті й за охорону Середземномор'я. Першим великим його успіхом стала перемога в боротьбі за збереження Антарктики: 1991 року він домігся п'ятдесятлітнього мораторію на експлуатацію надр цього крижаного континенту. 1994 року на Генеральній Асамблеї ООН Кусто оприлюднив петицію про права майбутніх поколінь на екологічно чисту планету. Під цією петицією він зібрав мільйони підписів. А 1995 року на знак протесту проти ядерних випробувань, які розпочала Франція, він вийшов з ради при Президенті Франції...

І ось минулого тижня найзнаменитішого у світі француза не стало. Йому було 87 років. Останні роки свого життя Кусто провів не на морі, а у чотирьох стінах. Кажуть, він міг би прожити ще довше, але занадто переймався усім, що відбувається в цьому світі. Особливий його біль — знаменитий корабель «Кусто», що кілька останніх років разом зі своїм капітаном стояв на приколі, який загрожував із часом перерости у смерть. Тепер смерті не буде. Бо нині, коли Жака Кусто не стало, прийнято рішення зробити його музеєм, звичайно ж, на «Каліпсо». Справи вченого і мандрівника перебрала на себе його дружина. Вона, проте, одразу відзначила, що, мабуть, не зможе продовжити фінансування дослідних експедицій...

«Ніхто з нас його не замінить, — сказала пані Кусто журналістам. — Я можу бути лише диригентом його оркестру».

За матеріалами зарубіжної преси.

Водолази бачили, але поки що не знайшли

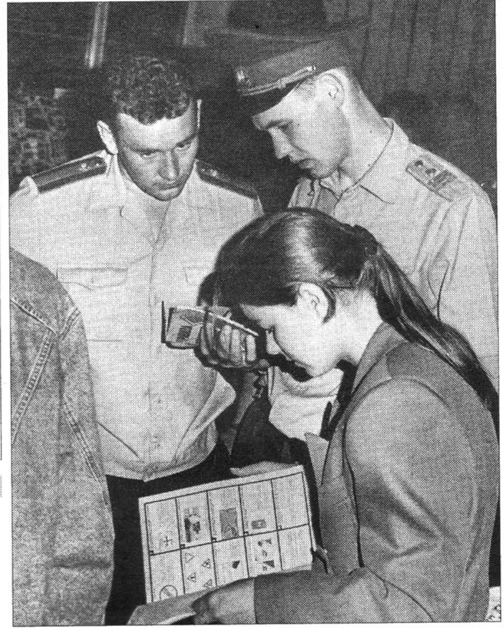
Сенсація

Оскільки на найближчих планетах братського розуму не було виявлено, можна припустити, що гуманоїди, факти появи яких біля земних узбережжів доволі численні, живуть поза Сонячною системою. А якщо можуть залітати до нас у таку далечінь, то розшукуваний земляними космічний розум — це супер щось!

Виявляється, їх, розумників, тягне до наших місцевих розумників. Так, невпізнаний літальний об'єкт упав у море неподалік Японії, поставивши у безвихідь місцеві рятувальні служби: справа в тому, що в районі падіння не було жодного літака, цивільного чи військового, повідомляє ІТАР-ТАКС.

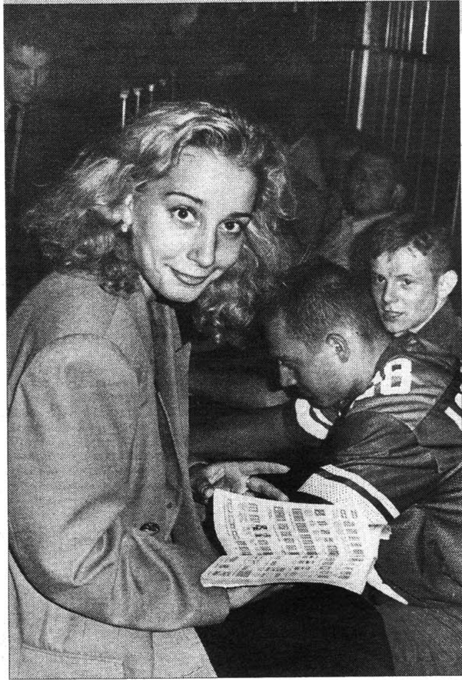
Інцидент зафіксовано двома водолазами, які працювали в Японському морі на відстані півтора кілометри від порту Касумі в префектурі Хіого. За їхніми свідченнями, загадковий об'єкт, залишаючи слід білого диму, приблизно двадцять хвилин летів у небі і потім упав у воду. При цьому чітко було чути звук вибуху. Однак направлені в зону інциденту катери і вертоліт нічого не виявили. На поверхні води було знайдено лише пляму мастила, проте, як твердять експерти, вона не відповідає типам пального чи мастила, що застосовується в авіації.

Леонід БРОВЧЕНКО, Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

ТУПОЛЄВА, 17.
Хто не знає цієї адреси?..

З голубого джерельця бере свій початок повнокровна річка. Широкий потік головних учасників дорожнього руху нашої столиці — водіїв, формується нині із 77 джерел. Саме стільки навчальних закладів Києва різних форм власності готують водіїв. І всі вони проходять через сито МРЕВ-2, — міжрайонного реєстраційно-екзаменаційного відділу державтоінспекції столиці. А тут, на Туполєва, 17, уже як на екзамені: хтось долає обидва бар'єри — теоретичний і практичний, а хтось...

У пікові періоди, як нині, через МРЕВ-2 щодня проходить до 500 чоловік. Як признався начальник МРЕВ-2, підполковник міліції Сергій Левченко, офіцери підрозділу (а їх всього 15) не бачать навіть, як день минає. Завантаженість надпотужна. Їм можна лише поспівчувати. Бо окрім основної роботи у офіцерів ще є чергування, планові перевірки навчальних закладів тощо. І всюди треба встигати. На завтра роботу не відкладеш, бо у підсумку йдеться про безпеку на дорогах, про найцінніше на землі — людське життя.

Як завжди, кадри вирішують усе

***Богдана Будзана** знаю не перший рік. Ще відтоді, як на початках 90-х років у Кабінеті міністрів, в команді Володимира Ланового, очолив відділ з питань власності і підприємництва. Згодом перейшов працювати у Міжнародний фонд «Відродження», генеральним директором. І раптом минулої осені, ніби сніг на голову — поїхав студіювати менеджмент до Гарвардської школи бізнесу, де вчаться ділові люди з усього світу.*

Справді, навіщо це керівникові благодійного фонду, де аж ніяк не треба заробляти гроші? І лише почувши про нове призначення Богдана Будзана — генеральним директором Міжнародного інституту менеджменту в Києві, я зрозумів доцільність навчання в Гарварді. І все-таки, чим продиктований такий крок, невже робота у престижному фонді вже не задовольняла чоловіка? Власне, з того й почали ми розмову із Б. Будзаном.

— Якийсь внутрішній голос, — говорить Богдан Павлович, —мені підказав, що на новій ниві, у ранзі керівника МІМу можу зробити більше. Бо від ролі і якості бізнесової освіти в нашому суспільстві залежать не тільки економічні реформи, а й національна безпека нашої країни. А за відсутності людей, які знають, як реформувати економіку і хочуть це зробити, ми ніколи не матимемо істотних зрушень у вітчизняній економіці. Як і рівноправних партнерських зв'язків зі світом.

Ось чому я поїхав до Гарварду, ось чому зробив такий вибір. Зрештою, без бізнесових студій у США я не мав морального права обійняти цю посаду.

— Сім років тому МІМ благословив у ринкове життя перших тридцять магістрів із зовнішньоекономічної діяльності. Що змінилося з тих пір?

— По суті, ми — серед лідерів на ринкові бізнесової освіти в Україні, де сьогодні працюють майже двісті навчальних закладів, що готують майбутніх управлінців бізнесом. Інша річ — як готують, але то вже тема для іншої розмови.

Наші козирі — викладацький склад, який узяв орієнтири на міжнародні стандарти навчання, ділове партнерство з донорськими організаціями і престижними бізнесовими школами, що відкриває добрі можливості і для наукового розвитку викладацького штату, і для фахового стажування слухачів. Зрештою, інститут має державну акредитацію високого рівня, а наші випускники, як правило, домагаються помітних результатів у бізнесі, не губляться в цьому строкато-мінливому світі.

Правда, добір викладацької команди триває. Триває і робота над стратегією діяльності всього інституту, до якої ми залучили всі наявні власні інтелектуальні сили.

Вирішальною ознакою майбутнього інституту вважаємо якість навчальних програм. Ми хочемо бути не найбільшими, а найліпшими. І в такий спосіб брати активну участь у формуванні бізнесової еліти, якій властиве стратегічне управлінське бачення та лідерські якості, вкрай потрібні для успішної інтеграції нашої країни до конкурентної глобальної економіки.

Та й самі навчальні програми маємо укладати так, щоби в них поєднати західні теорії з українськими економічними реаліями. Адже наша конкурентоспроможність залежатиме передусім від того, якою мірою зможемо задовольнити актуальні потреби сучасного реального бізнесу.

— А як справи зі стажуванням ваших слухачів за кордоном?

— Кожний слухач магістерської програми обов'язково перебуває три тижні у провідних закордонних фірмах. Ці стажування не перетворюються на закордонні екскурсії. Це конкретна робота в конкретних фірмах, для яких слухачі виконують реальні консультативні проекти, переважно пов'язані з розвитком діяльності цих фірм в Україні. Ось і тепер завершує таке стажування в Університеті Карнегі Мелон, що в США, магістерська група, яка вчиться за вечірньою програмою. А через день велика група наших слухачів відбуває на стажування до Франції.

Бізнес — це єдиний, цілісний організм у світових масштабах. І коли ми хочемо ввійти до тієї системи органічно, то мусимо діяти за тими правилами, які там давно запроваджено. І наївно сподіватися, що світ змінить правила гри заради нас, — ніколи такого не станеться.

— З якими проблемами стикаєтеся насамперед у процесі добору кадрів?

— Моя формула полягає в тому, що без створення критичної маси особистостей, які по-сучасному мислять і діють в українській економіці, ми ніколи не досягнемо успіху. Тож і в МІМі прагнемо створити критичну масу викладачів вищого класу. Тобто не за кількістю, а насамперед — за інтелектом, за розумінням тих чи інших проблем і вмінням їх вирішувати. Але то є, мабуть, найскладніша проблема, з якою тепер зіткнулося наше суспільство.

Професорське ядро в нашому інституті не дуже велике, але професійно сильне. І ми зацікавлені в тому, щоб його й надалі всіляко зміцнювати й розширювати. Тобто залучати науковців, які добре знають те, чого навчають інших. То неможливо взяти з однієї чи кількох книжок, навіть найрозумніших. Для того треба мати за плечима сучасну освіту чи принаймні солідне стажування за кордоном. Тому прагнемо залучити до викладання та консультацій провідних українських й іноземних викладачів і професіоналів-практиків. У лекційній роботі інституту беруть активну участь такі поважні члени нашої надзірної ради, як голова Національного банку України Віктор Ющенко, голова місії Європейського банку реконструкції та розвитку Ярослав Кінах, професор Гарвардської школи імені Джона Кеннеді баронеса Ширлі Вільямс, президент Міжнародного інституту розвитку менеджменту (Лозанна) професор Пітер Лоранж, голова Національного агентства України з реконструкції та розвитку Роман Шпек, до речі, колишній випускник нашого інституту. А цього року відкрили при МІМі аспірантуру і вже маємо вісім аспірантів.

— Та нерідко можна почути таке: в Україну їдуть працювати здебільшого ті, хто не досяг успіху на Заході.

— Для таких міркувань, на жаль, є підстави. Бо не кожний західний спеціаліст з проблем менеджменту відповідає сьогодні зрослим потребам українських слухачів. Отож і не дивно, що тепер ми відмовляємося від пропозицій першого-ліпшого західного викладача.

Але маємо й інші приклади. Так, уже протягом семи років в Україні і в інституті з великим інтересом слухають лекції доктора філософії Богдана Гаврилишина — одного із засновників МІМу і голови його надзірної ради. Як і американця українського походження Андрія Масюка, який п'ять років очолював наш інститут, а тепер є завідувачем кафедри з менеджменту. Не можу не згадати і професора Григорія Грабовича із США, директора Інституту українських студій Гарвардського університету професора Романа Шпорлюка. Обидва з успіхом читають лекції в українських вузах і на Заході мають відмінну науково-педагогічну репутацію.

— Богдане Павловичу, як я знаю, ви є дійсним членом Української академії національного прогресу за спеціальністю «стратегічний менеджмент» і читаєте в інституті курс лекцій «Управління часом». Що й казати, здебільшого ми не вміємо ефективно скористатися своїм часом. Що потрібно для того, щоб докорінно змінити ситуацію?

— Поставити перед собою правильну мету і навчитись управляти собою, що тепер називають самоменеджментом. Треба «вирахувати» крадіїв свого часу і боротися з ними. Треба відмовитися від багатьох рутинних дрібних справ, як і від спокусливих. То є велике мистецтво, яке не настає саме по собі — його треба опановувати. Щодня, щогодини. Це більше, значно більше, ніж економити час. І вміння успішно й ефективно розташувати себе в часі є запорукою успіху сучасних кадрів, які вирішують усе.

З генеральним директором розмовляв Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ.

Сергій **МЕЛЬНИЧУК**, «Голос України»

«Давайте прекращать отсєбятіну...»

***Почет**, як відомо, грає короля. Королів у нас в Україні нині немає, принаймні офіційних, а ось почту всілякого побіля начальників —армія незчисленна. А слуг — ще більше, тих українців-слуг, котрі перед «усякими» почуваються вищими, ніж їх пани.*

Розповім про свіжий випадок. Терміново потрібно поспілкуватися з головою обласної державної адміністрації Миколою Сорокою. Тож поспішив до місцевого «білого дому».

Міліціонер на першому поверсі (упізнав, мабуть) не спитав нічого. А ось міліціонер на шостому, незважаючи на показане редакційне посвідчення, рішуче перепинив дорогу.

—Ви до кого?

—У приймальню. Чи до помічника голови ...

—Хвилиночку, зараз потелефоную.

Міліціонер набрав номер, доповів комусь про прихід кореспондента «Голосу України», після чого сказав:

—Почекайте, подзвонять.

Я зайняв позицію неподалік вартового, оскільки сісти там ніде. Чекаю п'ять хвилин, ще п'ять... Підходить якийсь молодий чолов'яга, представляється спортивним діячем. Подзвонивши, страж наказує і тому зачекати. Стоїмо. Через вестибюль проходять чиновники, декотрі знайомі, вітаються. Один, проходячи вдруге, жартує: «Ти що — вартувати допомагаєш?..».

Минає хвилин п'ятнадцять. Дзвонить телефон — і міліціонер каже — не мені, а спортсменові: «Юрій Миколайович (це помічник голови. — **С. М.**) вже у відпустці...».

—Тоді я до приймальні зайду, — кажу.

—Хвилиночку, зараз подзвоню. — Після чого додав: — Секретарка сказала, що вона не помічник і за нього справи не вирішує...

Через вестибюль якраз проходив керівник прес-служби адміністрації Петро Зозуля й, почувши, про що йдеться, невдоволено мовив: «Він зараз зайнятий по горло — три засідання попереду...»

Не стану особливо наголошувати, що колись компартійні «перші» представників республіканських видань не тримали не те що на «ганку», а навіть у «сінях». Не стану осуджувати теперішнього голову облдержадміністрації Миколу Сороку і колишнього, нинішнього голову облради, Романа Василишина — до преси вони ставляться з повагою і доброзичливо. А ось ті, хто виконують заповідь Козьми Пруткова «Бді!», як бачимо, «бдять» аж занадто. Прес-служба адміністрації може не допустити «республіканців» навіть до прем'єр-міністра чи іншої високої особи, що приїхала в область. Не завжди запросить на той чи інший захід.

А недавно, на зустрічі українських і польських парламентаріїв у Кузнецовську, прес-секретар Петро Зозуля повів представників преси разом з іншим обслуговуючим персоналом на вечерю. Коли просувалися якимись закутками до тісного приміщення біля кухні (пани вечеряли у ресторанній залі) і ваш покірний слуга та кореспондент Українського радіо Олександр Оврамець, ще кілька місцевих кореспондентів ступили п'ять кроків убік (знайомий директор запросив «бодай оком глянути» на його виставку), прес-секретар аж розсердився: «Давайте прекращать отсєбятіну!» І відбув до святкової зали...

... Журналісти вже багато чим були — і «золотим фондом», і «підручними», і «очима й вухами»... Нині преса в Україні нібито, як і в цивілізованих країнах, четверта влада. «Сторожовий пес демократії». Це в них, там. А в нас, як бачимо, ще сторожувати нічого...

Рівненська область.

Віталій **АБЛІЦОВ**, «Голос України»

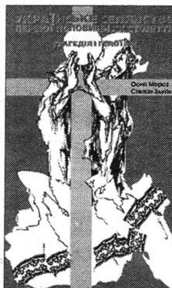
Можна планету зорати плугом, а добробуту не мати

***У львівському** видавництві «Універсум» побачила світ книжка О. Мороза та С. Злупка «Українське селянство першої половини XX століття. Трагедія і героїзм».*

Трішки історії

З 822 членів Української Центральної Ради 212 представляли Всеукраїнську Раду селянських депутатів. І це цілком закономірно, адже аграрне питання завжди було для нас надто важливе. Саме воно було і є одним з вирішальних і в долі українських змагань за незалежність та самостійність і на початку століття, і нині.

Проте ні Центральна Рада, ні уряди гетьмана П. Скоропадського та Директорії не вирішили проблему забезпечення активної економічної самодіяльності селянства. 73 радянських роки на селі — це часи «боротьби з куркульством як класом», колективізація, репресії, голодомори і «вічний бій за врожай»...

Сьогодні ми знову на роздоріжжі, знову в пошуку. Ось чому вихід нового дослідження, грунтованого на статистичних джерелах, офіційних документах, публіцистичних та наукових розвідках, став помітною подією. Адже більшість діячів інтелектуальної сфери України — вихідці саме з селянства.

Колективна праця на землі чи індивідуальна?

Перші колгоспи (колективні господарства) зародилися в Україні ще наприкінці XIX століття. 30 вересня 1894 року «артільний батько» М. Левитський заснував колективне господарство. Почин швидко поширився із західної України на Херсонщину, Катеринославщину, Полтавщину та Київщину. Але такі спілки не прижилися в нашій країні, бо не відповідали природі українського хліборобства, в основі якого лежать індивідуально-родинні форми праці на землі. Цю форму вихідці з українських степів принесли за океан (у США та Канаду, в Бразилію та Аргентину) і в Росію — до Сибіру та Далекого Сходу (ферми, хутори).

Успішно розвивався в Україні кооперативний рух. «В Україні нам доведеться мати справу з кооперативною державою», — інформував 1920 року В. Леніна більшовик І. Самлер. Проте більшовики не підтримали його, бо Й. Сталіну потрібне було цілковите підпорядкування села тоталітарній системі. «Щоб витіснити куркульство як клас, — казав Й. Сталін, — треба зломити у відкритому бою опір цього класу і позбавити його виробничих джерел існування і розвитку (вільне користування землею, знаряддя виробництва, оренда, право наймання праці і т. д.) ... Без цього немислима ніяка серйозна, а тим більше суцільна колективізація».

Світоглядні засади авторів нового дослідження

Україна володіє третиною чорноземів планети, народ її дав світові тверді пшениці, високу хліборобську культуру, своїм плугом розорав планету, і разом з тим досі сільськогосподарське виробництво у нас малоефективне, переслідуване кризовими явищами. Суть справи, вважають професори О. Мороз та С. Злупко, не в поганій технічній оснащеності, а в людях, їх трудових мотиваціях, культурі, моральних засадах, повернених до національних форм та традицій господарювання на землі.

КОРОТКО ПРО АВТОРІВ. Осип Мороз — доктор економіки (США), відомий у світі фахівець та науковець, радник Комітету з питань законодавства і законності Верховної Ради України. Степан Злупко (Львів) — професор Київського університету «Києво-Могилянська академія» та Українського Вільного університету (Німеччина), викладач Львівського університету.

СПРАВА РОКСОЛАНИ В ЧИТАЦЬКОМУ ПАРЛАМЕНТІ-2

Листи про «Роксолану» свідчать: наша публіка варта найвищого захоплення. Через те, можливо, творцям фільму буде ніяково читати передусім глядацьку хвалу — адже вони самі знають, що вдалося, що ні. Ми ж, пообіцявши надрукувати усі кращі відгуки, мусимо визнати, що це нереально — їх багато, і кожен по-своєму цікавий. Отже, це остання подача. Підсумки конкурсу — в найближчих номерах газети.

Все так і є

Дивно: після кількох серій «Роксолани» я зауважила, що дивлюся серіал так, як ото дитиною дивишся кіно «до 16-ти». Тобто, краще — на самоті, бо при людях соромно й боязно. Коли під час фільму хтось заходив до хати, я робила вигляд, ніби телевізор сам собі працює, а я роблю своє діло. А сама скоса дивлюся! Ні, не милуюся, це зовсім інше відчуття, це так, ніби тобі дали твоє фото, влучне й несподіване, зняте так, як би ти не хотіла!

Я не одразу сформулювала це відчуття. Та якось у гостях, коли всі після чарки балакали про своє, а по ТБ йшла «Роксолана» (саме та нещасна серія, де султан брав Білград), я збагнула, чим так приворожує фільм. ЦЕ — ЯКНАЙТОЧНІША КАРТИНА СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ! Такого безжалісно-правдивого фільму про нинішню Україну ще не було та чи скоро й буде. Річ не в сюжеті. А в тім, що за ним: у чудовій країні живемо ВПОПЕРЕК. От у нас є унікальні заводи-гіганти — та вони працюють упівсили чи стоять. А хіба Хостікоєв у фільмі не такий же гігант, що з волі сценариста працює на 1/4 таланту? (Тут же згадуєш: Блохін у Греції, а сестричка Віка —в Штатах!) Все як у фільмі: і армія наша — чим не ті убогі яничари, і метушимося, як при штурмі Білграда, і мова політиків та теледикторів така ж неоковирна, і говорильні більше, ніж діла, і логіки в наших діях стільки ж, як у сценарії, і співаємо-кланяємось де не треба, і кіностатисти нагадують, що у нас поменшало красивих людей, а повсюди — незатребуваність таланту, мальовані декорації, безгрошів'я, непевність, словоблудство, приблизність, затягнутість і невизначеність. Тобто, в тканині фільму — весь ритм і символ нашого часу. Задумувалось інше, але вийшов, хай і ненароком, справжній шедевр, майже документальний: Україна в кінці XX ст. Тим фільм і чесний, на відміну від багатьох інших наших самооцінок...

Олена БУРМІСТРОВА, Київ.

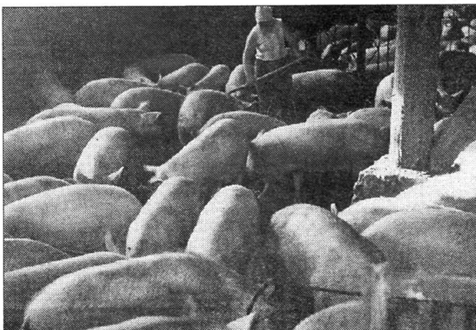
Ордени – героям

Об условиях конкурса не знал, так как лежал в госпитале, но кино смотрел, прямо скажу, любуясь, молодея, хотя мне и под 80, но думаю больше о будущем. Почему? Да потому, что 6 лет прожил при новой власти, но моей Украины не видел. Не вижу и сейчас. Но вот «Роксолана» вселила надежду на будущее Украины, хотя леваки из Верховной Рады ее хоронят. Мол, у нас все разворовано, развалено, если верить Симоненкам-Витренкам, а студия им.Довженко сгорела! И вот вышла «Роксолана». Не знаю, как где, а в нашем госпитале инвалидов ВОВ во время показа родной нашей «Роксоланы» пробиться в комнату отдыха нельзя было! Началась и критика в сторону Роксоланы и Украины, всем досталось, например, от моих собеседников, двух генералов в отставке: «Такая чушь годится только для украинских колхозников!» Правильно генералы оценили «Роксолану» — Украина смотрела этот сериал с гордостью и понятнейшим удовольствием. А ответить на недружелюбную критику я советую сериалом «Сын Роксоланы», и побольше серий! И вот еще. Вспомните битву за Днепр. Моя 95-я стрелковая дивизия за одну ночь форсировала Днепр и 75 воинов этой дивизии получили звание Героев, те, кто переплыли первыми. Вот и «Роксолана» — она прошла первой и первой приняла на себя удар. Мое пожелание: стоять насмерть и... так держать! Очень желал бы, чтобы мои слова — слова старого солдата, дошли до Верхов и они достойно оценили фильм, а исполнителей всех без исключения наградили ВІДЗНАКАМИ ПРЕЗИДЕНТА. Жду, когда Леонид Кучма будет вручать свої ВІДЗНАКИ и мы опять увидим своих УЛЮБЛЕНЦІВ!

Григорій ГАРАЩЕНКО, інвалід війни І групи, Київ.

Олю, де ти була?

Ольге Сумской суждено было сыграть Роксолану. Кажется, этот фильм не появлялся раньше только потому, что еще не было Ольги на свете. Загадочную и удивительную

судьбу Насти Лисовской я отношу к ценностям духовного величия наших украинских женщин, а фильм «Роксолана» есть символ всего утраченного Украиной. Думаю, не одного меня так взволновала Роксолана, заставила задуматься, где и на каком повороте Украину понесло не туда, куда надо.

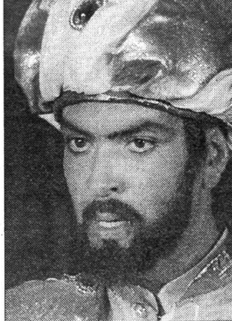
М. КУПЧЕНКО-КОСТРОВ, Хлібодарівка на Донеччині.

Солов'їно-лебедина нота

... Узяв «Голос України» і мій погляд прикипів до рубрики на 1-ій сторінці 86-го номера – «Увага: конкурс!», що зразу ж асоціювалося з воєнними словами «Achtung: minen!» Еге ж, конкурс пережить — не поле перейти. Ми, хоч довго запрягали, але таки їдемо! А не дай Бог, серіал «Роксолана» зняли б першими бразильці? Я б такого позору не витримав. Вважаю, що головне в кіно — талановито п о к а з а т и. Показати так, щоб людські серця здригнулися. І багато мільйонів сердець після перегляду «Роксолани» здригнулись. І —о, чудо! — люди почали помічати одне одного. Я сам бачив, як 74-літній бувший фуражир поцілував ручку панянці, бо вона здалась йому схожою на Роксолану Ольги Сумської. До речі, цей пан з глухого села знає п'ять іноземних мов і виконує танці всіх народів світу. Такий собі Есамбаєв! Бувший фуражир щасливий, він тепер господар на своїй землі, має власний виїзд з кількох коней, корову, птицю та іншу живність у вільній Україні. Каюсь, я трохи відійшов від курсу, але життя іноді вносить такі корективи в сценарій, що і в сні не присниться. Я вище писав, що серіал «Роксолана» змусив здригнутися зачерствілі людські серця. Бо, коли немає отого здригання, немає й кіно, що б там не казали. Талановитий режисер і незрівнянні актори дали нам надію на краще майбутнє, а це немало, вони вихопили з мороку забуття лиця наших предків чи лиш їхні тіні, і це теж немало у нашому змаганні з вічністю. Кажуть, у «Роксолані» персонажі говорять з якоюсь не нашою артикуляцією — та дай Боже, щоб хоч такою мовою заговорили наші депутати, то я б радів би, як дитя, до кінця днів моїх! Мені не ріже вуxo суконна мова фільму, адже я дивився фільм майже без звуку, бо моя онука й теща лягають спати о 20-00, а мені теща заборонила вмикати телевізор, мотивуючи це тим, що живемо у 4-й чорнобильській зоні, та ще й телевізор додає «облучення» для малої онуки та тещі, якій давно за 80-ть, а ще коли гуде звук, то їй вчуваються німецькі «мессери», а вона учасник трьох воєн, фінської, німецької та японської. Даже після онуків-правнуків, яких вона забавляла своїми нагородами, у неї ще залишилася медаль «За отвагу» та інші остатки орденів. Поранена осколком міни, перепливла Волгу і залишилася жива, а тут, дивись, помре від якоїсь невидимої радіації! Одним словом, баба Маня —авторитет, і я підкоряюсь, але заспокоюю себе тим, хоч я і не поет, що поет повинен жити у вигнанні, хоч би й від власної тещі та жінки. Приспавши онуку, дітей, тещу та жінку, я включаю тільки зображення і смакую «Роксоланою». Мову зчитую з чарівних губ. Як мої благовірні, вибачайте, вже трохи хропуть, то я трохи додаю звуку і слухаю божественну музику. До сусідки на «Роксолану» йти небезпечно, бо можуть застукати, та й уставати сусідці о 4-ій годині на доїння корів. ... А те чарівне кохання, що створили Хостікоєв та Ольга Сумська — воно від Бога, як і ці актори від Бога. А найдваліша роль епізодична — освітлювач в саду біля палацу султана, що освітлював дорогу закоханим Хостікоєву та Сумській. Той освітлювач так натхненно й таємничо освітлював шлях, він так талановито мовчав, так талановито гріб у повітрі руками, так талановито чеберяв ногами і так талановито освітлював їхнє неповторне солов'їно-лебедине кохання...

Володимир КОЗЕНКО, Миронівка на Київщині.

Лист був довгим! Але спершу з конверта випала своєрідна іронічна ілюстрація: фото якоїсь сучасної миронівської Роксолани, котра порає свиней.

Взагалі, цей лист здається містифікацією. Як там не є, а читати на диво приємно. — Ред.

Я довго не міг собі відповісти...

...чому наші дівчата йдуть заміж за чужинців? Остаточну відповідь побачив у «Роксолані». Мій праведний гнів, породжений викраденням Насті, поступово змінювався розумінням того, що турецька неволя краща волі серед козаків, які пустили татар брати полонянок так далеко від Криму. Порізнення і війна проти самих себе — найтяжче зло нашого часу. Яка б велика користь була, якби закон Фатіха хоча б якоюсь мірою торкнувся наших правителів! Дивлячись, як військо султана воює наших братів, бажаєш перемоги саме султанові. Чому? Спробуймо дати оцінку душевного стану Насті: козаки допустили татар аж до Рогатина, потім Настя чекала, поки вони її визволять, але дочекалася лиш того, що султан дав їй змогу пізнати його людяність. А нашій козацькій зарозумілості й досі не збагнути, як то вона полюбила басурмана! Чи знає наша історія таке велике кохання, щоб людина з княжого оточення прийняла просту селянку й боролася за неї все життя? А Настя мала справжню гідність. Кожна дівчина мріє стати царівною, а натомість часто отримує козака-пияка щоденного, котрий тільки й уміє (і то не завжди) гарно воювати, а потім замолює «гріхи», які чужинець вважає мати за честь задля того, аби його Роксолана була гідна всього, що їй дала Матінка-Природа та Бог-Вседержитель. За своє понад 60-річне життя я не бачив важливішого фільму про Україну...

Козак, Військовий суддя Українського Чорноморського Подунай-Гуляйпільського козацтва, член «Просвіти», член Української академії оригінальних ідей, адвокат Павло ГАРАЧУК, м. Ананьїв на Одещині.

Хоч ненадійно ми живем...

А хто сказав, що заздрю? Ні —
бо легше все-таки мені!
Хоч ненадійно ми живем,
і без гарему — тьма проблем:
обмане — той,
цей — обмине,
а третій... купить не мене!

Тож я позичу п'ятака
й в театрі імені Франка
побачить зможу Бенюка
і навіть
Хості-
коєва
(хоч ця ідея й не нова)
—ти маєш рацію, Хуррем:
не нас беруть,
а ми берем!

Валентина ДЗЮБУК, Київ.

Хуррем, урюк і редиска

Кажуть, якщо довго нічого нема, значить, невдовзі щось таки буде. От і маємо. Перший український серіал зблиснув на екранах мов розцяцькований легковажний метелик. Жаль, але кіномитцям таки вдалося поставити нашу Роксолану в один ряд із сопливою Маріанною, ізолювавшись від минулого й сучасного, від трагічної долі Насті Лісовської й від української сутності. А мова фільму так само далека від солов'їної, як Стамбул від Рогатина. Може, це натяк на те, що в Україні турків не менше, ніж на історичній батьківщині? Чи не від цього відкриття щоразу так округлювалися очі Ібрагима-паші, ніби він на своєму відповідальному посту лиш те й робив, що споживав зіпсований урюк. Не знаю, від чого страждав Сулейман — але Хостікоєв таки точно страждав від убогих думок сценаристів, яких мусив «слухатися і скорятися». Проковтнувши продукт, що його видавали за «супер», відчула гіркоту — він виявився звичайнісінькою «редискою»...

Світлана ЛУЦКОВА, Острог на Рівненщині.

До побачення, Роксолано!

Невже критиків не розчулила прекрасна гра К. Степанкова, Р. Недашківської, Л. Сердюка, Т. Назарової, П. Бенюка, Р. Котанджяна, не кажучи вже про О. Сумську і А. Хостікоєва? За цими акторами я довго сумуватиму, бо чи побачу їх знову колись на екрані? Хочу сказати: Роксолано, тебе полюбили мільйони добрих сердечних людей і довго будуть тебе згадувати. Багато хто з глядачів, повечерявши сухариком з чайком, біг дивитися нашу Роксолану, забуваючи про все на світі, щоб втішитись і задовольнити своє серце побаченим. Боже, дай снаги і натхнення нашим митцям!

Валентина БОНДАРЕНКО, Українськ на Донеччині.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Вітчизняні прихильники хлопістики,

або Український варіант «гри в бісер»

Хлопістика — іронічна назва ліберальних балачок про «працю для народу» (хлопів). Часто вживається у творах Івана Франка.

ЗАМІСТЬ ПРОЛОГУ.

Серія публікацій, присвячених формуванню національного інформаційного простору («Троянський кінь романтичного законодавства, або У лабіринті євроазійства та прагматизму», 15 квітня, «На газетних видноколах без змін: хмарно, без прояснення», 22 квітня, «На сто громадян — 7 україномовних і 54 російськомовних періодичних видань», 6 травня, «Йдіть з НАТО своїм цілуйтесь», 13 травня, «Витівки скапенів у рясах та партикулярних піджаках, або Преса по-запорізьки», 20 травня, «Міністр розказує байки. Президентський указ не діє. Це й передбачалося?», 3 червня) викликала, як і має бути, неоднозначну реакцію і читачів, і представників виконавчої влади.

Зрозуміло, що оцінювати наші зусилля найперше передплатникам «Голосу України», але виступи газети знайшли підтримку й розуміння громадськості, преси та засобів масової інформації. Вже підготовлено для обговорення проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». Проте сподіватись, що його буде прийнято найближчим часом, на жаль, немає підстав, оскільки все, що має відношення до ідеології нинішньої української держави, стає предметом жорсткої політичної боротьби. Тому й доводиться ще раз говорити (тому що частину проблем можна розв'язати відповідними указами) про ігнорування владними структурами, насамперед Президентом України, значення друкованого слова для державотворчого процесу. Національний інформаційний простір й ринок надано зарубіжним виробникам, друкованим виданням й телебаченню, які продовжують агресивно нав'язувати не властивий нам духовний світ (взяти хоча б останні публікації в «Известиях» та інших газетах, присвячені, зокрема, руйнівниці Запорозької Січі цариці Катерині II, генералу Єрмолову — кровавому завойовнику Кавказу тощо). В Росії, можливо, це й національні герої, справи яких гідні наслідування, але чому на цих прикладах повинна виховуватися українська молодь?

Отже, йдеться про елементарну логіку — сказали «а», то настала черга сказати «б»... Й доводиться повторювати слова наївного політика й талановитого прозаїка 30-х років Миколи Хвильового: «Росія — самостійна держава? Самостійна! Ну, так і ми самостійні». Співробітництво й мирне співіснування з північним сусідом зовсім не означають продовження русифікації України, слідування в фарватері чиєїсь політики.

До речі, дивно звучать звинувачення з боку деяких читачів, які приписують авторові прояви русофобії. А якщо б в Україні було засилля німецькомовної, польськомовної й єврейськомовної преси, тоді автор був би германофобом чи полякофобом?

«Амі» — друг, «амікошон» — навпаки

Борис ОЛІЙНИК, народний депутат, голова Комітету у закордонних справах і зв'язках з СНД Верховної Ради України:

— Суверенітет не можна побудувати на хуторі. Природно, що у нас видаються навіть газети іноземних держав. Маємо знати, що робиться в світі.

Але є російські газети в Україні, що ведуть себе не толерантно. Негативно ставляться не лише до української держави, але й до українського народу. Це переходить межі. Якась барська жовчна лінія поведінки. Кожний збій у нашій внутрішній чи зовнішній політиці сприймається як радість, із зловтіхою й глузуванням. Це не робить честі цим виданням. Щастя не будується на чужому горі.

От, скажімо, «Известия». Я ніколи не дозволю собі сказати щось негативне щодо російської держави чи її народу, який Богом даний. Я маю свою точку зору відносно уряду, Президента Росії, але я повинен поважати вибір сусідів.

Та не так ведуть себе російські газети, а то й деякі діячі культури. На сцені — амікошонство, перекривляння, висміювання українських прізвищ. А коли б ми так себе повели, то який би рейвах був піднятий до піднебесся? Це вже не гумор, це прояви расизму, врешті-решт.

Тому ми повинні захищати свій інформаційний простір. Найперше, належить підняти рівень вітчизняної преси та ЗМІ, перемогти в конкурентній боротьбі, адже є у нас пристойні видання. А то кажемо, що всі, мовляв, продажні. Є й такі, є справді незалежні, наприклад, «Сільські вісті». «Голос України» надає свої сторінки для авторів з різними точками зору. Ми сказали —плюралізм. Так хай же він буде. А то публікується лише одна точка зору. Якщо виступає лівий, то обов'язково прокоментують з насмішкою, з іронією. Навіть у Верховній Раді не дозволяється коментувати виступи депутатів. На УТ є передача, ведучий якої, як актор провінційного театру, вальяжно себе веде, а за цим —порожнеча й безкультур'я.

Так, експансія російської преси є, й тому потрібно вдосконалювати наше законодавство. Треба впливати на ситуацію системою податків тощо.

Ми — нація цивілізована, відкрита світу, але у нас повинні бути свої правила, традиції. А хто хоче плюватися, хай це робить у себе вдома, а не в нашій благословенній Україні.

Армія захищає державу від збройної агресії, преса — від духовної

Осип МОРОЗ, професор, радник Комітету з питань законодавства і законності Верховної Ради України:

— Коли я чую, що людина мені каже «не знаю» чи «не маю», я підозрюю, що зустрів співвітчизника.

Ніхто не заперечує прорахунки в економічному розвитку, боротьбі зі злочинністю тощо. Але скільки є й доброго! В Українській державі мир і спокій, працює транспорт, поступово оживають промислові підприємства, шукають свої шляхи розвитку селяни. Чому ж про це не писати?

Тому і відстоюю думку про те, що нині в Україні гострою є проблема духовних цінностей. Настали нові часи й повинні утверджуватися цивілізовані цінності, основані на загальнолюдських ідеалах.

Зрозуміло, що не повинно бути ніяких цензурних перепон. Але й плюралізм не виключає загальної течії в друкованій пресі. Переважаючими повинні стати видання державницького напряму. Кожна країна захищає свій інформаційний простір — це апріорі.

Леонід КРАВЧУК, екс-президент України, народний депутат України:

— Бачте, коли все починалось, то багато що диктувалось нашими обмеженими економічними можливостями. Українська преса внаслідок цього втратила свої позиції, вакуум відразу заповнила російська преса.

— А світогляд журналістів відіграє в цьому процесі якусь роль?

— Звичайно. Коли б ми мали віддаих і фахово підготовлених працівників преси та ЗМІ, картина була б іншою.

Володимир АЛЕКСЄЄВ, народний депутат України:

— Вважаю, що громадяни України достатньо освічені, щоб зорієнтуватися в сучасному інформаційному просторі. Якщо ми підемо недемократичним шляхом, то це означатиме повернення до минулого, де було все: і боротьба з інакомислячими, й політична цензура... Згадаймо долю старих більшовиків, які стали жертвами створеної ними самими системи насильства.

Джеймс МЕЙЗ, професор київського університету «Києво-Могилянська академія»:

— Видання друкованого органу є підприємницькою діяльністю. Отже, тут діють вже не стільки ідеологічні закони, скільки економічні. Що вигідно, те й видають. Іншими словами, що купують, те й пропонують.

Але попри все це, кожна держава захищає свій інформаційний простір. В США діє кількатисячний пропагандистський апарат, який аналізує ситуацію, виробляє рекомендації, прогнозує майбутнє. Кожна країна повинна формувати свій інформаційний простір згідно з міжнародними угодами, власними традиціями й законами. Та робити це треба цивілізовано.

В Україні, як не дивно для мене, мало українських газет. Переважають зарубіжні.

Петро САВАРИН, юрист, Канада:

— Ситуація в українському інформаційному просторі вельми нагадує нашу. В Канаді вільно поширюються газети та телепрограми США. Але у нас чітко визначене співвідношення вітчизняної та зарубіжної друкованої продукції: одна третина — американської та дві третини — канадської. Так чи інакше, але Україні треба шукати подібний шлях вирішення конфліктної ситуації.

«Застукали сердешну волю»

Сьогодні зрозуміло, що нашими прорахунками в формуванні національного інформаційного простору скористалися сусіди, насамперед Росія. Не будемо вдаватися в деталі: хто розробляв ті плани, хто їх втілював в життя. Скажемо лише про факти. Спочатку за допомогою власних кореспондентів московських газет в Україні було створено різного роду приватні підприємства, зареєстровані як українські. Поперваx вони вирішили утвердитися на регіональному рівні. У всіх обласних центрах планувалось видавати московські газети як регіональні. Але цей задум не було реалізовано. Очевидно тому, що прийняте в Україні законодавство відкривало можливості захопити весь інформаційний простір проголошеної незалежної держави. І тоді повпреди московських видань пішли в атаку на Київ відкрито.

Першою ластівкою на нашому інформаційному ринку стала газета «Аргументы и факты». В Сумах було засновано Науково-виробниче підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю «Монолог», яке й зареєстрували це видання як українське підприємство. «Труд. Україна» зареєстровано як спільне підприємство (з одного боку, редакція газети «Труд», а з іншого —товариство з обмеженою відповідальністю — «Рекламно-інформаційна агенція «Труд. Киев»). «Известия — Украина» (до речі, виходить як одномовне видання, хоча зареєстроване як двомовне, а в Мінінформі твердять, що московські друковані видання не порушують наше законодавство) видається приватним підприємством «Пролог», що існує в Києві, тобто діє як українське, отже, не сплачує належних податків тощо. «Комсомольская правда в Украине» видається закритим акціонерним товариством спільного україно-російського підприємства «Комсомольская правда в Украине»...

То ж про що ми говоримо? Захоплення національного інформаційного простору «спритними московськими підприємцями» не могло відбутися без потакання й підтримки офіційного Києва.

До речі, подібні процеси характерні й для УТ. Наприклад, добре розрекламований канал «Інтер» (УТ-3) заснований Громадським російським телебаченням, фондом «200-летие Пушкина» (цей фонд є проектом Конгресу російських общин генерала Лебедя) та Фондом держмайна України (дані газети «Независимость» від 25 жовтня 1996 року).

Отак, поки вітчизняні хлопісти гралися бісером, Москва не сиділа склавши руки.

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ.

Віктор ПОНЕДІЛКО, народний депутат, голова Комітету законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації Верховної Ради України:

— Наші закони мають бути демократичними. Тому боротьбу з інформаційною експансією іноземних країн можна, на мій погляд, вести, лише підтримуючи вітчизняні ЗМІ та друковані органи. Існуюче законодавство потребує вдосконалення й робота в цьому напрямі ведеться. Зміни будуть.

Мені і як громадянинові, і як депутатові байдуже — чи це газета лівого чи правого напряму, українською чи іноземною мовами виходить — лише б вона вписувалась в діюче законодавче поле й розширювала інформаційний виднокіл України. Нинішня атмосфера, створена заангажованою в основному президентським оточенням пресою, не сприяє поліпшенню морально-психологічного клімату в нашій державі.

Сергій КЕРНЕР: «Спорту треба допомагати...»

ЗАНЯТТЯ *фізкультурою і спортом зміцнюють здоров'я — істина банальна, і з нею ніхто не сперечається. А генеральний директор акціонерного товариства «ВОЗКО» Сергій Кернер переконаний: там, де дружать зі спортом, не лише дух і тіло здорові, а й економіка збоїв не дає. І доводить це на прикладі свого підприємства, що не тільки, як нині модно казати, тримається на плаву, є лідером шкіряної промисловості України, а й ще розвиває соціальну сферу. Зокрема, нещодавно тут відсвяткував новосілля чудовий спортивно-оздоровчий комплекс.*

— Сергію Мойсейовичу, погодьтеся, якось не клеїться — більшість підприємств ледь жевріють, а ви працюєте, та ще й будуєте.

— І нам нелегко. Негаразди називати — пальців на обох руках не вистачить. Але говорити про їх причини не означає позбуватися їх. Треба робити справу. Ми завершили реконструкцію основного виробництва, постаралися налагодити систему постачання підприємств шкіряною сировиною і хімматеріалами. Сьогодні можна з упевненістю сказати, що продукція АТ «ВОЗКО», а це шкіра для верху взуття, має популярність не лише в Україні, а й гідно оцінена багатьма взуттєвими фірмами Європи.

Щодо соціальної сфери нашого підприємства, то ані на житло, ані на охорону праці і здоров'я наших працівників ми ніколи грошей не шкодували. Торік, наприклад, введено в експлуатацію заводський здоровпункт, по суті, це — невелика поліклініка, оснащена сучасною діагностичною апаратурою. Намагаємося підтримувати і розбудовувати нашу базу відпочинку на березі Чорного моря...

— І ось спорудили спортивний комплекс. Що ж він собою являє?

— До речі, це лише перша черга його. Тепер маємо ігровий зал. Розміри його — 48 х 30 метрів — кажуть самі за себе. Це цілком сучасна споруда, за оцінками фахівців, з трибуною для глядачів на півтисячі чоловік, електронним табло, коментаторськими кабінами. Одне слово, міжнародний рівень. Є сауна з невеликим басейном, а також приміщення для занять неігровими видами спорту.

— Таке задоволення грошей коштує.

— І немалих. У перерахунку на американські долари, ми витратили більш як 900 тисяч. Але зазначу, що це наші кровні гроші з прибутку, що їх заробив наш колектив. А другою чергою спорткомплексу передбачено спорудження двох плавальних басейнів і тренажерного залу.

— Побудувати — побудували, тепер треба, щоб комплекс почав працювати.

— Звичайно, головне завдання спорткомплексу — залучення працівників «ВОЗКО» до активних занять фізкультурою та спортом. Щодня з 18.00 до 20.00 комплекс у розпорядженні трудівників заводу. Більш як 500 чоловік нині відвідують оздоровчі групи: східних єдиноборств, ритмічної та атлетичної гімнастики, бігу та спортивної ходьби. Заняття у групах платні, але ціна майже символічна — 5—6 гривень на місяць.

Безперечно, ці кошти не покривають усі витрати з утримання спорткомплексу. Тому за рішенням правління АТ частину витрат бере на себе підприємство, хоча ми сподіваємося, що скоро спорткомплекс вийде на самоокупність. До речі, міськвиконком, враховуючи те, що наш спорткомплекс відвідують також багато мешканців міста, передбачає платню за опалення комплексу взимку не стягувати.

Вирішили питання фізкультурних кадрів. Спорткомплекс очолив справжній фанат своєї справи, досвідчений тренер, суддя республіканської категорії з баскетболу Віталій Чернега. Йому допомагають 8 тренерів-інструкторів. Треба сказати, що ентузіасти спорту в нас — у кожному цеху. Це завдяки їм сьогодні відбувається перша заводська спартакіада з п'яти видів спорту: міні-футболу, настільного тенісу, шашок і шахів, баскетболу. Отож, спорткомплекс уже «запрацював». І бачили б ви, скільки народу приходить повболівати за свої команди, тут уже, й справді, у залі яблуку ніде впасти. Я вже не кажу про двобої нашої баскетбольної команди.

— І які ж ваші успіхи в баскетболі?

— Наша команда — одна із наймолодших у вищій лізі чоловічого чемпіонату України. Кістяк її —гравці одеської команди «Біпа-Мода», до основного складу введено і вихованців нашої місцевої спортивної школи, до речі, вона має непогані баскетбольні традиції. З огляду на те, що участь команди вже під «дахом» АТ «ВОЗКО» була дебютом у чемпіонаті країни, то восьме-дев'яте місця, які ми поділили з харківським «Політехніком», можна вважати за успіх.

А зупинятися на досягнутому, звичайно, не збираємося.

Вознесенськ

Миколаївської області.

Лідія ТИТАРЕНКО, «Голос України»

На кубок Олександра Ткаченка

На справжнє спортивне свято перетворився фінал футбольного турніру, започаткованого у своєму окрузі народним депутатом, першим заступником Голови Верховної Ради України О. Ткаченком. Сотні жителів Шполи та району завзято уболівали за свою команду, яка на стадіоні «Колос» зустрічалася з давніми суперниками —футбольною командою Городищенського району.

У напруженій, напрочуд захоплюючій боротьбі кубок округу здобула збірна Шполянського району, і О. Ткаченко, котрий спеціально приїхав на цю зустріч, вручив фіналістам турніру заслужені нагороди і грошові премії. До слова, обидві футбольні команди було створено з ініціативи народного депутата. Футбольний турнір Шполянського виборчого округу віднині традиційний.

Того ж «спортивного» дня Олександр Ткаченко взяв участь у відкритті нової газової дільниці Шпола — Черкаси, зустрівся з мешканцями села Скотареве, побував на кукурудзяних ланах місцевого колективного господарства.

Черкаська область.

Віктор ХОМЕНКО, журналіст

Змагання імені Катерини Серебрянської

Так напівжартома назвали всі присутні чемпіонат України з художньої гімнастики, який щойно завершився в Сімферопольському спорткомплексі «Динамо». У фіналі змагалися спортсмени з Києва, Одеси, Сімферополя, серед котрих тріумфатором стала Катерина Серебрянська.

До своїх численних титулів і найвищих міжнародних відзнак вона додала ще один — абсолютна чемпіонка України. Катя отримала всі 6 золотих медалей: одну як переможниця чемпіонату і п'ять за кожен вид багатоборства. З новою вершиною, Катерино!

Сімферополь.

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ

СЕЗОН 1997-1998 РОКІВ

Календар ігор. Перше коло

Перший тур. 9 липня, середа. Торпедо (Запоріжжя)—Динамо (Київ), Металург (Маріуполь)—Шахтар (Донецьк), Дніпро (Дніпропетровськ)—Карпати (Львів), Ворскла (Полтава)—Кривбас (Кривий Ріг), Металург (Донецьк)—Чорноморець (Одеса), Нива (Тернопіль)—Таврія (Сімферополь), Зірка-НІБАС (Кіровоград)—Металург (Запоріжжя), Прикарпаття (Івано-Франківськ)—ЦСКА (Київ).

Другий тур. 13 липня, неділя. Зірка-НІБАС—Динамо, Шахтар—Чорноморець, ЦСКА—Дніпро, Металург М—Ворскла, Карпати—Металург Д, Таврія—Металург З, Торпедо—Прикарпаття, Кривбас—Нива.

Третій тур. 19 липня, субота. Динамо—Таврія, Ворскла—Шахтар, Дніпро—Торпедо, Чорноморець—Карпати, Нива—Металург М, Металург З—Кривбас, Прикарпаття—Зірка-НІБАС. **20 липня, неділя.** Металург Д—ЦСКА.

23 липня, середа. Матчі попереднього етапу розіграшів Кубка УЄФА та Ліги чемпіонів.

Четвертий тур. 26 липня, субота. Шахтар—Карпати, Зірка-НІБАС—Дніпро, Ворскла—Нива, ЦСКА—Чорноморець, Таврія—Прикарпаття, Металург М—Металург З, Торпедо—Металург Д, Кривбас—Динамо.

Примітка. Команди — учасниці розіграшів єврокубків проведуть свої матчі в резервні дні — 4 і 5 вересня.

30 липня, середа. Матчі-відповіді попереднього етапу розіграшів Кубка УЄФА та Ліги чемпіонів.

П'ятий тур. 3 серпня, неділя. Нива—Шахтар, Карпати—ЦСКА, Чорноморець—Торпедо, Металург Д—Зірка-НІБАС, Прикарпаття—Кривбас. **4 серпня, понеділок.** Динамо—Металург М, Дніпро—Таврія, Металург З—Ворскла.

Шостий тур. 8 серпня, п'ятниця. Ворскла—Динамо, Кривбас—Дніпро. **9 серпня, субота.** Шахтар—ЦСКА, Торпедо—Карпати, Зірка-НІБАС—Чорноморець, Таврія—Металург Д, Нива—Металург З, Металург М—Прикарпаття.

12, 13, 14 серпня, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

Сьомий тур. 17 серпня, неділя. Динамо—Нива, Металург З—Шахтар, Дніпро—Металург М, Прикарпаття—Ворскла, Карпати—Зірка-НІБАС, Чорноморець—Таврія, ЦСКА—Торпедо, Металург Д—Кривбас.

Примітка. Команди, які делегували до збірних країни більше двох футболістів, свої матчі гратимуть у резервний день — 9 листопада.

20 серпня, середа. Відбірковий матч чемпіонату світу. Україна—Албанія.

Восьмий тур. 23 серпня, субота. Металург З—Динамо, Шахтар—Торпедо, Ворскла—Дніпро, Таврія—Карпати, Кривбас—Чорноморець, Нива—Прикарпаття, Зірка-НІБАС—ЦСКА, Металург М—Металург Д.

Примітка. Команди — учасниці розіграшів єврокубків гратимуть у резервний день — 20 листопада.

26, 27, 28 серпня, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

Дев'ятий тур. 31 серпня, неділя. Дніпро—Нива, Металург Д—Ворскла, Карпати—Кривбас, Чорноморець—Металург М, ЦСКА—Таврія, Прикарпаття—Металург З, Торпедо—Зірка-НІБАС. **1 вересня, понеділок.** Динамо—Шахтар.

Десятий тур. 7 вересня, неділя. Шахтар—Зірка-НІБАС, Металург З—Дніпро, Металург М—Карпати, Таврія—Торпедо, Нива—Металург Д, Кривбас—ЦСКА. **8 вересня, понеділок.** Ворскла—Чорноморець. **9 вересня, вівторок.** Динамо—Прикарпаття.

Одинадцятий тур. 12 вересня, п'ятниця. Дніпро—Динамо, Карпати—Ворскла. **13 вересня, субота.** Прикарпаття—Шахтар, Чорноморець—Нива, Зірка-НІБАС—Таврія, Металург Д—Металург З, ЦСКА—Металург М, Торпедо—Кривбас.

Примітка. Матч Дніпро—Динамо відбудеться в резервний день — 30 листопада.

16, 17, 18 вересня, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

Дванадцятий тур. 21 вересня, неділя. Динамо—Металург Д, Прикарпаття—Дніпро, Ворскла—ЦСКА, Нива—Карпати, Металург З—Чорноморець, Кривбас—Зірка-НІБАС, Металург М—Торпедо. **22 вересня, понеділок.** Шахтар—Таврія.

Тринадцятий тур. 26 вересня, п'ятниця. Дніпро—Шахтар, Торпедо—Ворскла. **27 вересня, субота.** Чорноморець—Динамо, Карпати—Металург З, Таврія—Кривбас, ЦСКА—Нива, Зірка-НІБАС—Металург М, Металург Д—Прикарпаття.

30 вересня, 1, 2 жовтня, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

Чотирнадцятий тур. 5 жовтня, неділя. Динамо—Карпати, Дніпро—Металург Д, Ворскла—Зірка-НІБАС, Прикарпаття—Чорноморець, Металург М—Таврія, Нива—Торпедо, Металург З—ЦСКА. 6 жовтня, понеділок. Шахтар—Кривбас.

11 жовтня, субота. Відбірковий матч чемпіонату світу. Вірменія—Україна.

П'ятнадцятий тур. 12 жовтня, неділя. ЦСКА—Динамо, Шахтар—Металург Д, Чорноморець—Дніпро, Таврія—Ворскла, Зірка-НІБАС—Нива, Карпати—Прикарпаття, Кривбас—Металург М, Торпедо—Металург З.

Примітка. Команди, які делегували до збірних країни більше двох гравців, проведуть свої матчі в резервний день — 17 жовтня.

21, 22, 23 жовтня, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

26 жовтня, неділя. Матчі 1/16 фіналу Кубка країни-97-98.

29 жовтня, середа. Відбірковий матч чемпіонату світу.

1 листопада, субота. Матчі-відповіді 1/16 фіналу розіграшу Кубка країни.

4, 5, 6 листопада, вівторок, середа, четвер. Матчі розіграшів єврокубків.

15 листопада, субота. Відбірковий матч чемпіонату світу.

25, 26 листопада, вівторок, середа. Матчі розіграшів Кубка УЄФА та Ліги чемпіонів.

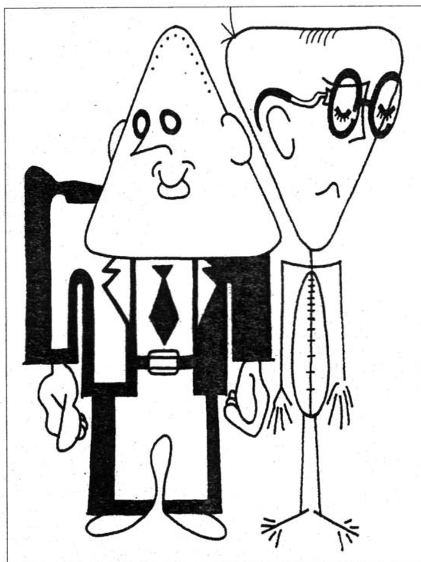
9, 10 грудня, вівторок, середа. Матчі розіграшів Кубка УЄФА та Ліги чемпіонів.

Сергій ІВАНОВ, заступник голови Вищої атестаційної комісії України, професор

ВАК не любить браку

***Я** К ПРИХОДЯТЬ у науку? Як здобувають статус фахівця вищої кваліфікації? Широкий загал уявляє це досить приблизно: десь проводяться дисертаційні дослідження, тематика яких мало кому відома, десь там наукові світила за невідомо яким принципом вишукують собі талановитих учнів, які згодом також стають відомими вченими й заводять власних учнів, десь на засіданнях учених рад захищають дисертації, а потім державна установа зі застрашливою для наукових неофітів назвою ВАК перевіряє ту працю і видає (чи не видає) диплом кандидата чи доктора наук. Цим і обмежуються наші знання про атестаційний процес. Чи то нормально? Аж ніяк. У різний час намагалися змінити ситуацію. Проте спроби ці не йшли далі оголошень про день захисту дисертації та розсилання автореферату, а цього мало для достатньої гласності.*

Тим часом «прозорість» захисту прямо пов'язана з якістю кваліфікаційних досліджень. Йдеться про те, щоб процес «посвячення в науковці» перетворити на справжній кваліфікаційний екзамен, на публічну акцію інформування громадськості про найновіші пошуки в науці, про поповнення й розвиток наукових шкіл, зрештою, про можливість кожного фахівця вчасно довідатися про нове дослідження в своїй галузі.

Адже кому, крім кількох опонентів, відомий зміст дисертацій? Чи здатен науковий новобранець до плідної діяльності в майбутньому? Бо ж не секрет, що для багатьох кандидатів наук їхні передзахисні публікації виявилися останніми якщо не на все життя, то принаймні на довгі роки.

Абсолютна «прозорість» захисту, його відкритість від початку до кінця, може служити заохоченням справжніх талантів або ж перепоною для несумлінних здобувачів і тих наставників, які продукують академічний брак. З державної точки зору, мета гідна того, щоб за неї поборотися без огляду на чиїсь амбіції й приватні інтереси. Не випадково будь-яка спроба ВАК України посилити вимогливість до дисертацій, виробити чіткий механізм оцінки зустрічає неабиякий опір певних інституцій та впливових осіб. Тут не бракує гнівних філіпік на адресу «чиновників ВАКу» і навіть міркувань про те, чи має право Вища атестаційна комісія скасовувати необгрунтовані рішення про присудження вчених ступенів. Навіть закликають усю справу атестації передати в руки спеціалізованих рад без жодного громадського чи державного контролю. Думка цікава, але втіливши її, можна наплодити таку армію псевдовчених, порівняно з якою радянське масове виробництво кандидатів і докторів наук здасться дитячою арифметикою.

Таке враження, що деякі поборники «розкріпачення» атестаційної справи цілком позбавлені почуття гумору. Експертні ради ВАК можуть запропонувати вибрані місця з деяких дисертацій, в яких прагнення автора до наукового ступеня співмірне хіба що з прагненням Остапа Бендера до статусу гросмейстера. Якщо пустити це на самоплив, то через десяток років слід очікувати справжньої інтелектуальної катастрофи. Адже в науці, де один фахівець готує іншого, навіть поодинокий брак небезпечний. Невесела перспектива, що б не казали прихильники децентралізації. Тим паче, що вже сьогодні є спроби саморобного атестування докторів під егідою підозрілих академій з нібито міжнародним статусом. Це ще раз показує, як погано інформована громадськість про справи науки. Саме тому Головна рада ВАК на своєму засіданні в лютому цього року наголосила на необхідності різкого підвищення вимогливості до дисертантів і спеціалізованих рад.

Як збирається ВАК України вирішити проблему? Шляхом забезпечення повної гласності, так би мовити, первісної експертизи, тобто оцінки дисертації в тій установі, де вона готувалася, а також підвищення відповідальності за об'єктивність і фаховість відгуку провідної організації. Мета на перспективу: широке інформування не лише про явні «проколи» котроїсь спеціалізованої ради чи певного опонента, а й про тематику досліджень, про справжні й уявні досягнення, про людей, чия фахова грамотність і принциповість роблять честь певній школі, зрештою, про тих, чиї дослідження є значним кроком у науці. Ми хочемо, щоб ця інформація була скарбницею всього кращого, що утверджується в нашій атестаційній системі.

ВАК уже має значний матеріал про те, як готувати справжніх учених і вести їх до високого професійного статусу. У нас тисячі висококваліфікованих і сумлінних фахівців співробітничають у спеціалізованих радах. Десятки й сотні наукових та навчальних закладів зарекомендували себе як винятково вимогливі поціновувачі наукового доробку. Проте ще є офіційні опоненти, які своє завдання вбачають не у всебічному аналізі дисертацій, порівнянні їх результатів з уже відомими досягненнями, а у всебічному вихвалянні дисертанта. З яких мотивів це робиться? Підтримати дисертанта? Але ж це можна з успіхом робити до захисту. З небажання сказати гірку правду? Але якщо ти не годен цього зробити, то не маєш морального права братися за оцінку роботи. Тут ми наражаємося на звинувачення в повторюванні заяложених істин, проте печальна дійсність дозволяє відступи од правил гарного тону. Адже профанація науки — цілком конкретна шкода державі. І тільки так до цього можна ставитися.

ВАК України уважно вивчає кожне свідчення опонентів про те корисне, що вносить дисертація в скарбницю знань. Проте однобічна інформація — не найкращий спосіб для з'ясування об'єктивної картини. Тому ми й вимагаємо від опонентів передусім критичного підходу. Окреслювати позитивні сторони наукової роботи, звичайно ж, необхідно. На жаль, для декого це альфа й омега рецензування. Наведу кілька найсвіжіших прикладів. Так, не знайшли жодної вади професор Полтавського технічного університету Р. Савенко при опонуванні докторської дисертації О. Юрка (Інститут гідромеханіки НАН України), зав. відділенням Львівської філії Київського НДІ гематології і переливання крові Я. Виговська — при опонуванні докторської дисертації Л. Пісоцької (філія Київського НДІ гематології і переливання крові), завідувач кафедри Національного аграрного університету В. Онуфрієв — при опонуванні докторської дисертації І. Кириченка (Інститут експериментальної і клінічної медицини Української академії аграрних наук), професор Київської медакадемії післядипломної освіти Т. Бужієвська — при опонуванні докторської дисертації В. Архипчука (Інститут розведення тварин та генетики Української академії аграрних наук), професор Міжнародного Соломонового Університету Г. Цейтлін — при опонуванні докторської дисертації Ш. Гудака (Київський університет імені Тараса Шевченка). А ось цілковито унікальний випадок. При захисті докторської дисертації В. Бурським в Інституті прикладних проблем математики і механіки НАН України всі три офіційних опоненти не зробили жодного зауваження. Майстрами одностайного схвалення виявилися професор Чернігівського державного педагогічного інституту Я. Ройтберг, доктор фізико-математичних наук з Інституту математики НАН України В. Михайлець та доктор фізико-математичних наук з Інституту проблем штучного інтелекту Міносвіти та НАН України В. Шелепов. На самі похвали здобувачеві спромігся й доктор фізико-математичних наук Л. Нижник, який підписав відгук провідної організації — Інституту математики НАН України — на докторську дисертацію О. Левіна (Київський університет імені Тараса Шевченка). Подібних прикладів безліч.

ВАК України непокоїть дивна пасивність у цій ситуації деяких спеціалізованих рад і особливо їх керівників. Адже вони мають повне право повертати неякісні відгуки авторам. Проте цього практично ніколи не робиться. Подекуди вчені ради ніяк не реагують на випадки, коли здобувачі не дають посутніх відповідей на істотну критику, обмежуючись фразами на зразок «згоден з усіма зауваженнями». Так було, наприклад, при захисті докторської дисертації О. Петренка в Інституті монокристалів НАН України. А де ж наукова дискусія? Досить часто під час захисту дискусія взагалі не відбувається.

Корозія професійної вимогливості торкнулася не тільки певних осіб. Не завжди принципово оцінюють дисертації також наукові установи, організації й підприємства, котрі виступають як провідні організації при захисті. Так, акціонерне товариство «Науковий інститут компресорного машинобудування» (м. Суми), розглядаючи докторську дисертацію Л. Седінкіна, не зробило жодного зауваження щодо наукової вартості дослідження. Це обернулося для колеги ведмежою послугою. Після критичних зауважень спеціалізованої ради (Національний технічний університет України «КПІ»), здобувач змушений був узагалі зняти дисертацію з розгляду.

Віднині й надалі ВАК України не залишатиме без реагування й публічного обговорення жодного факту недбальства чи непрофесіоналізму. Саме цьому слугує щойно започатковане передплатне видання - «Бюлетень Вищої атестаційної комісії України», що міститиме матеріали президії ВАК України, всі нові нормативні матеріали, аналітичні огляди тематики досліджень у певних галузях науки. В бюлетені будуть оголошення про всі наступні захисти на здобуття докторського ступеня. Оприлюднення таких ологошень починається з третього числа бюлетеня, а з 1 вересня ц. р. захист докторських праць дозволяється не раніше ніж через місяць після публікації.

Поліпшенню інформованості наукового загалу країни буде слугувати також оприлюднення в газеті «Освіта України» списків осіб, яким присуджено докторський ступінь. Вирішено друкувати списки саме в газеті, а не бюлетені, аби пришвидшити інформування вчених.

Крім цього, ВАК запровадив ряд організаційних змін. Відтепер до складу докторської спеціалізованої вченої ради мають входити не менше шести докторів наук з кожної спеціальності, причому чотири з них повинні обов'язково бути на захисті дисертації. Всі присутні на захисті члени ради — фахівці із спеціальності дисертації мають обов'язково виступити з конкретною оцінкою роботи. Ухилення від виступу когось з них тягне за собою визнання захисту недійсним.

Істотно змінені вимоги до опублікованих праць за темою дисертації. Друкувати їх, звичайно, можна будь-де, але враховуватися в процесі атестації будуть лише ті, що опубліковані в наукових фахових виданнях, перелік яких затвердив ВАК України. Певні зміни щодо відкритості атестаційного процесу, зокрема його експертної стадії, найближчим часом буде широко запроваджено і в ВАК України. Надалі експертна рада, що схиляється до негативного висновку щодо конкретної дисертації, зобов'язана буде запрошувати на свої засідання здобувача, голову спеціалізованої вченої ради, де відбувся захист, офіційних опонентів, представників провідної організації та інших учасників атестаційного процесу.

Нині в Україні щороку захищається близько 2000 кандидатів наук і понад 500 докторів наук, —значно менше, ніж раніше. За минулі п'ять років зроблено чимало для того, щоб узгодити справжні потреби держави у фахівцях з темпами їх підготовки. Розроблено новий перелік наукових спеціальностей, наближений до міжнародних стандартів, запроваджено групи спеціальностей, з яких раніше в Україні взагалі не захищали дисертацій («національна безпека», «державне управління», «фізичне виховання і спорт» та ін.) Вживаються заходи проти «перевиробництва» науковців і ліквідовується дефіцит науковців там, де виявився фаховий вакуум, адже у нас, наприклад, в таких спеціальностях, як кредит і грошовий обіг, світове господарство і міжнародні економічні відносини, економіка будівництва, медична і юридична психологія та чимало інших працює всього по кілька докторів наук. Ясна річ, не ВАК планує й фінансує цю підготовку. Ми відповідаємо за державний контроль якості підготовки наукових кадрів. Цим диктуються і наші турботи: краще якийсь час терпіти дефіцит певних кадрів, ніж мати їх удосталь — але нездатних генерувати оригінальні ідеї.

... В роки Великої французької революції один прокурор послав на гільйотину геніального Лавуазьє, заявивши: «Республіці не потрібні вчені!». Україні ж потрібні вчені. Не за дипломом, а за рівнем мислення. І це так просто зрозуміти.

Правління відкритого акціонерного товариства «Світловодська нафтобаза»

повідомляє про проведення перших загальних зборів акціонерів, які відбудуться 18 серпня 1997 року в м. Світловодськ Кіровоградської обл. за адресою: Світловодський міський центр культури і дозвілля, вул. Приморська, 16.

Порядок денний:

1. Визначення основних напрямів діяльності ВАТ «Світловодська нафтобаза» і затвердження звітів правління ВАТ, ревізійної комісії, спостережної ради за період діяльності товариства.
2. Затвердження нової редакції статуту ВАТ «Світловодська нафтобаза».
3. Обрання членів спостережної ради ВАТ.
4. Обрання членів правління ВАТ.
5. Обрання ревізійної комісії.
6. Затвердження регламенту загальних зборів ВАТ «Світловодська нафтобаза».
7. Затвердження внутрішніх нормативних актів (14 положень) ВАТ «Світловодська нафтобаза».
8. Визначення організаційної структури ВАТ «Світловодська нафтобаза».
9. Визначення умов оплати праці посадових осіб ВАТ «Світловодська нафтобаза».

Початок зборів: 18 серпня 1997 року об 11 годині.
Початок реєстрації акціонерів: 18 серпня 1997 року о 8 годині у фойє міського центру культури і відпочинку м. Світловодськ.
Контактні телефони: (05236) 2-95-26, 2-59-22.

Арбитражный суд Крыма (Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дела о признании банкротом:

1. № 1555-1 КП «Теплотехник» (юридический адрес: Феодосия, ул. Челнокова, 66—75, р/с 2468455 в Феодосийском отделении Укрсоцбанка, МФО 324258);
2. № 1552-1 МЧП «Афина» (юридический адрес: Феодосия, ул. Челнокова, 82—27, р/с 468648 в Феодосийском отделении Проминвестбанка, МФО 324388).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

К сведению общественности

Государственное предприятие «Донецкуглересурсы» обратилось в национальную комиссию по вопросам регулирования електроэнергетики с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной с поставками электрической энергии по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

Почтовый адрес: 340000, г. Донецк, ул. Артема, 97. Тел.: /0622/ 90-28-87, телетайп: 115414 ГОРН, факс: /0622/ 90-37-74, 90-38-94.

До уваги акціонерів

Рішенням правління товариства від 12 червня 1997 року скликаються перші збори акціонерів ВАТ «Готель «Поділля» 20 серпня 1997 року.

Початок зборів о 12.00 годині. Реєстрація учасників зборів з 8.00 до 11.45 в день і за місцем проведення зборів.

Місце проведення зборів — готель «Поділля» за адресою: м. Хмельницький, вул. Шевченка, 34.

Запропоновано такий порядок денний загальних зборів:

1. Звіт правління товариства про результати фінансово-господарської діяльності в 1996 році та основні напрями розвитку в 1997 році.
2. Звіт ревізійної комісії за підсумками роботи товариства за 1996 рік.
3. Внесення змін та доповнень до статуту товариства.
4. Затвердження внутрішніх нормативних актів товариства.
5. Вибори органів управління товариства.

Пропозиції до порядку денного приймаються правлінням до 11 липня 1997 року.

К сведению общественности

Общество с ограниченной ответственностью «Донуглепром» обратилось в Национальную комиссию по вопросам регулирования электроэнергетики Украины с просьбой о выдаче лицензии на осуществление предпринимательской деятельности, связанной со снабжением электрической энергией по нерегулируемому тарифу на территории Украины.

Почтовый адрес: г. Донецк-23, ул. Сечкина, 27 (ООО «Донуглепром»). Телефон: 8 (050) 248-16-98.

Утерянное свидетельство ТОВ «Укропобутсервис» № 8173, государственный регистрационный № 0888415 от 25.04.94 г., считать недействительным.

Арбитражный суд Херсонской области (325000, Херсон, ул. Горького, 18) возбудил дело № 44/6-Б от 01.04.97 года о банкротстве частного предприятия ВКФ «А. Б. М» г. Херсона (р/с № 644838 АКБ «Юнекс»).

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Острозького, 14а) порушив справу № 572/6 про банкрутство кооперативу «Житло» (Тернопільська обл., смт. Підволочиськ, вул. Павлова, 56а; р/р 461108 в АК АПБ «Україна» Підволочиська).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають у місячний термін.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Острозького, 14а) порушив справу № 343/3 про банкрутство ВАТ «Новосільський ремонтно-механічний завод» (Тернопільська область, Підволочиський район, с. Нове Село; розрахунковий рахунок 387101 в АК АПБ «Україна» Підволочиська).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають у місячний термін.

Арбітражний суд Тернопільської області (282021, Тернопіль, вул. Острозького, 14а) порушив справу № 100/6 про банкрутство Підволочиського райагробуду (Тернопільська область, смт. Підволочиськ, вул. Д. Галицького, 75; розрахунковий рахунок 561503 в АК АПБ «Україна» Підволочиська).

Письмові заяви з майновими вимогами до боржника приймають у місячний термін.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81), порушив справу № 2/384 про банкрутство малого підприємства «Струмок», адреса: 293720, Львівська обл., Дрогобич, вул. 22 Січня, 27; р/р 1468004 в Укрінбанку Дрогобича.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбітражний суд Закарпатської області порушив справу про банкрутство:

— ТОВ «Закарпатунісервіс» (Ужгородський район, с. Минай, вул. Борканюка, 7; р/р 148930 в Промінвестбанку м. Ужгорода), справа № 67/6;

— ТОВ «Карпаттрансбуд» (Ужгородський район. с. Оноківці, база кооперативу «Геолог»; р/р 467247 в АКБ «Правекс-банк»), справа № 75/7.

Оголошення публікується з метою у місячний термін виявити кредиторів та можливих санаторів.

Арбітражний суд м. Києва (Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ДПА в Радянському районі м. Києва порушив справи про банкрутство:

№ 16/162-б, МПП «Логви-Сперанца», (Київ, вул. Пирогова, 7, кв. 2а), р/р 468624 в ОПЕРУ «Україна», 4-е Київське відділення, МФО 300034;

№ 5/193-б, МСП «Саб», (Київ, вул. Чкалова, 48-а, кв. 32), р/р 1609097 в АКБ «Укрсоцбанку» (Залізничне відділення), МФО 322034;

№ 7/207б, ТОВ «Майстер і Ко», (Київ-135, пр-т Перемоги, 5), р/р 2467305 в АБ «Синтез», МФО 322711;

№ 7/208б, АТ «Укрсібінкор-Київ», (Київ-116, вул. М. Рибалко, 10/8), р/р 7467955 в АБ «Ажіо», МФО 300175.

Майнові вимоги кредиторів і можливих санаторів подавати до арбітражного суду м. Києва протягом одного місяця з дня опублікування оголошення.

Державна податкова адміністрація в Южноукраїнську Миколаївської області повідомляє, що Арбітражний суд Миколаївської області порушив справи про банкрутство:

733/2 від 12.06.97 р. СП «Тепломонтаж-Імень-Вина» (Южноукраїнськ, вул. Дружби народів, 15/139; р/р 197723 в Южноукраїнському відділенні АК Промінвестбанку, МФО 326427);

734/2 від 02.06.97 р. ВКФ «Веси» (Южноукраїнськ, пр. Леніна, 20/2а; р/р 497723 в Южноукраїнському відділенні АК Промінвестбанку, МФО 326427).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення за адресою: Миколаїв, пл. Леніна. Адміністративний будинок обласної ради.

Арбітражний суд Чернівецької області порушив справи про банкрутство:

товариства «Лідер» (Чернівецька область, Сокирянський район, с. Романківці, р/р 467312 в АК АПБ «Україна» м. Сокиряни), справа № 3-63-175/б;

кооперативу «Прификс» (Чернівецька область, м. Новодністровськ, 7/25, р/р 461478 в Новодністровському відділенні Промінвестбанку), справа № 4-60-65/б;

малого приватного підприємства «Новотекс» (Чернівецька область, м. Новодністровськ, а/с № 54, р/р 468439 в Новодністровському відділенні Промінвестбанку), справа № 5-71-59/б;

спільного приватного підприємства «Колос» (Чернівецька область, Сокирянський район, с. Білоусівка, р/р 468706 в АК АПБ «Україна» м. Сокиряни), справа №3-34-46/б;

малого підприємства «Надія» (Чернівецька область, м. Новодністровськ, 3-С/17, р/р 609803 в Новодністровському відділенні Промінвестбанку), справа № 8-29-23/б;

товариства «Стром-5» (Чернівецька область, м. Новодністровськ, Промбаза, р/р 467702 в Новодністровському відділенні Промінвестбанку), справа № 8-31-25/б;

кооперативу «Метеор» (Чернівецька область, м. Кіцмань, вул. Петровського, 10, р/р 000461035 в Кіцманському відділенні АК АПБ «Україна»), справа № 4-64-16/б;

малого підприємства виробничої фірми «Практика» (Чернівецька область, Кельменецький район, с. Нелипівці, р/р 468309 в Кельменецькому відділенні АК АПБ «Україна»), справа № 3-117/2-3/б.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Объявление о возбуждении арбитражным судом Крыма дела о банкротстве предприятия «Гортеплоэнерго» (г. Щелкино), опубликованное в газете «Голос Украины» № 62(1562) от 8.04.97 г., считать недействительным.

Арбітражний суд Полтавської області (314000, Полтава, вул. Зигіна, 1) порушив справу про визнання банкрутом малого приватного підприємства «Меркурій» (с. Кругле Зіньківського району Полтавської області; р/р 468303 в Зіньківському відділенні АК АПБ «Україна»; МФО 331122; код 13967703; справа № 866/2-6).

Майнові вимоги кредиторів і пропозиції можливих санаторів приймають у місячний термін з дня опублікування оголошення.

«На путь іcправлєнія»

Уважаєма редакція!

Обращаюся до вас не на бандеровськом, а на родному руском язике, а потому дуже прошу мені мой язик не справлять, а только, як буде в мене недостача знаків спотикання, то розставить недостающі зап'яті, точки й вопросительні знаки, бо єслі будете мінять мені наш родной руский язик на руховський, то з вашої сторони ето буде некрасіво й неінтелігентно, бо правильно сказав уважаємий депутат Алексєєв — на руском язикє можна написать усьо, що заманеться, а на українському, не напишеш ні війни, ні миру, ні ідіота, ні записок самашечого, ні других видаючих произведеній, так що уважаємому депутату Алексеєву — всі карти в руки, навіть крапльоні, а я до цього дойшла своєю головою і вже давно одказалася од українського, ще при совєтах, тоість ще до совєтів депутата Алексєєва, і січас я прорвалася благодаря рускому язику до мирової культури і чуствую себе увєрено й чудесно, пошті так само, як тогда, когда була членом товарішеського суду при нашем жеке.

Уважаєма редакція, вам, канєшно, інтересно, чого це я рішила до вас написать, так я скажу, що винудив мене мій плем'яник Вітька, Вєркін синок, бо сестра моя Вєрка поєхала до лагеря на свіданіє со своєю організованой преступністю, добра б йому не було, а свою малолєтню мафію Вітьку оставила на моїй шеї й на моїх нервах, на яких Вітька грає, як той Поганіні, когда ото приходить со школи, не Поганіні, а Вітька й варняка таке, що розстрілять мало, — «хто в Бога вірує, ратуйте, а хто ж таку нам кучму дав?» — ах ти, лєва сила, кажу (це, щоб ви знали, так січас наші средства масової информації іногда вмєсто «вража сила» або «нечиста сила» кажуть), ах ти, лєва сила, гдє ти таке услишав, спрашую, а воно, бандит малолєтній, каже — у школє ізучали, Іван Петрович Котляревський написав, «Енеїда» називається, покажи, трєбую, а воно, оказується, так у кніжкє й написано, он ще когда, оказується, лєві сили в наступ протів власті перейшли, а так мені нашого президента жалко стало, бо він усьо врем'я хоче, штоб било лучше, а йому не дають і грубі палки в реформи вставляють, і когда він іщо прімєр-міністром був, іздівалися, палки вставляли, і кождая палка — ето не просто палка, а огромний дрин, а він терпить і всєм довіряє, Марчука назначив, а той підвів, Лазаренка назначив, а той підвів, Мороз вопше моду зявів —президентську кров пйот, как отой алкаш, пйот, та ще й похмеляється, нікому довірять ніззя, радіо уключиш —тільки й слишно «фонд держлайна» «фонд держлайна», це вони так обзиваються, провокують, а він терпить, от недавно, слава Богу, харошого парня-земляка у правітєльство взяв, такой красівий, такой інтелігентний, ні словечка на бандеровськом язикє не скаже, вродє комсомолом у Днєпропетровськ заведував, а потім банкіром став у банке, «Пріват-банк» називається, такой прєданий, я б за ето даже улицю Банкову в Кієві на Приватбанкову переіменувала, чесне слово, но кажуть, правда лі нєт, такой указ у другому чтєнії уже ратіфіцірован, тільки б лєві сили етому не помішали, іщо був один прєданий парєнь, Табачнік, так його лєві сили з'їли і він пішов в отставку, махнув рукою, вздохнув і так і сказав — «Отставка больше, чєм жизнь», а також харошій був, такой інтелігентний пилєглот, різні язики знав, но лєві сили з'їли, а я вам січас об'ясню, що таке лєві сили, єслі ви не знаєте, лєві сили — ето бивші руководителі, которі не стали на путь ісправлєнія, бо смотріте, бивший партгор производственного об'єдінєнія тепер уже не лєва сила, і міністр культури, хоч у ЦК КПУ працював, уже не лєва сила, і його замєстітєль Рожок, хоч у ЦК КПУ работав, уже не лєва сила, і начальник міжнародного управлєнія в тому ж міністерстві Іванеско, хоч завідував ідеологією в Чернівецькому обкомі, вже не лєва сила, і генеральний консул України в Мюнхені, Хорунжий, хоч у ЦК ВЛКСМ у Москві до упора працював, уже не лєва сила, а те, що мальчіка свого до школи при російському посольстві в Германії оддав, так це нічого, бо главне — вовремя стати на путь ісправлєнія, я про всьо це знаю од сусіда, він работає в Києві на уліце Владімірській, у 33-му номері, так там у них вопше всі давно стали на путь ісправлєнія, там лєвих сил не знайдеш, сусід каже — даже те, що Видрін з адміністрації президента вдруг оказався на високій должності в московському міністерстві, теж не страшно — вони нам своїх підсилають, а тепер нехай наш у них поработає, виходить як обмін, а хто до того виграє — сусід каже, віллами по воді писано, я розумію так — і в їхніх руководителів вілли не пропадуть, і в наших.

Уважаємая редакція, щоб ви чого не подумали, так я болію за обі команди — і за «Днєпр», і за «Шахтьора», о хай тільки заплатять пенсію, ви там скажіть.

Ізвініть, єслі що не так.

Не підписуюся даже псевдонімом, бо не дурна.

Есче дополню, што внешню и внутреню политику нашего президента подержую и одобряю единогласно, а шоб наш народ не розколовся и не горбулив без зарплаты, предлагаю не только выборы депутатив, но также и празнуваня 2000-летия Риздва перенести на 2001 год.

Від редакції. Виконуючи прохання нашої дописувачки, ми не змінили в тексті листа анічогісінько, тільки розставили розділові знаки, чи то пак, знаки спотикання.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА, «Голос України»

Долинські вихиляси у фольклорному стилі

(Картинки з глибинки)

БЕЗ КАМЕРИ. «Сте-е-пом, сте-е-пом»... Чого тільки не виспівує душа, коли тойотовський автобусик везе журналістів на роботу, приправлену пахощами трав та радощами, які доступні хіба що у віці відпочивальників піонертаборів. Білі заздрощі ятрять, коли спостерігаєш за старанними телевізійниками, які фіксують камерами нашу подорож. Утім, кожний мій супутник подумки творив власне кіно...

Фестиваль колективів 15-ти підприємств-партнерів ПФК «Єдині енергетичні системи України», що відбувався наприкінці червня на Кіровоградщині, придумали задля співпраці не лише у бізнесі, а й у творчості.

МІСЦЕВІСТЬ ТА МІСТЕЧКО. У райцентрі Долинській чимало уламків іноземних соціалістичних цивілізацій від доби розквіту РЕВ. Поява трударів з НДР, Болгарії, Румунії, ЧССР на степових просторах була пов'язана із спорудженням Криворізького гірничозбагачувального комбінату окислених руд (КГЗКОР). Тому до екзотики ресторану «Стара Прага», модернової лікарні та дитячих садків за «не нашими» проектами тут призвичаїлися.

Розвиток Долинського району зациклено на двох напрямах: сільське господарство та завершення будівництва КГЗКОРу. Адже після розпаду СРСР зведення озії на проммайданчику у 600 га загальмувалося.

СЕЗОН ЗАБАВ І МОРОЗИВА. Ескімо тоннами поглиналося змордованими спекою людьми, що боялися розтанути, немов військо сніговиків, яких висадили влітку на схилах дендропарку «Веселі Боковеньки». На острові посеред озера було споруджено естраду.

Фестиваль наближався до «роздачі слонів». П'ятьма кращими визнали ансамбль танцю «Віночок» з Олександрії на Кіровоградщині, вокальний ансамбль з Вільногірська та оркестр народних інструментів з Нікополя на Дніпропетровщині, ансамбль танцю «Калина» з Дніпропетровська, а також Тетяну Ткаченко з Палацу культури «Азовсталі» на Донеччині.

На прес-конференції ведучий програми та член журі Богдан Бенюк сказав: «Ці колективи навіть важко назвати аматорськими. Вони дуже професійні». А ще додав, що мріє зблизька побачити Юлію Тимошенко. Саме їй, народному депутатові України та президентові ПФК «ЄЕСУ», належала ідея фестивалю. Елегантна пані Тимошенко з'явилася на сцені у розпалі свята зі словами вітання. І народ у відповідь так несамовито схвально загув, що, здалося, озеро має вийти з берегів.

ЗАМІСТЬ ТИТРІВ. Саме на таких сценах, із суміші стилів та жанрів, із щирого бажання самовиражатися проростає справжнє життя. Думаєш про це, коли, від'їжджаючи ввечері, споглядаєш, як на тлі втомленого сонця хмаринки вимальовують обриси міста золотого. Таке трапляється тільки у Долинських степах.

Долинська — Київ.

На знімку: веде програму Богдан Бенюк.

Фото Володимира РЕВИ.

Марія ДАВИДЕНКО, «Голос України»

У сусіда жінка мила...

Пізня весна, ніби прагнучи наздогнати згаяний час, вкрила землю буйноцвітом. Цвіло одразу все. У затемнених місцях лікарняного саду можна було ще надибати пахучі фіалки, а на гілках яблунь уже пробивалися рожеві пелюстки пахучого квіту.

— Бачиш ту жінку? — приятелька, яку я провідувала в лікарні, показала на тоненьку постать, що стояла біля яблуні. — У неї така драма... Увесь район тільки про це й говорить. Ти послухай.

Софія серед інших виділялася хіба що очима, які притягували до себе, наче магніт. Заміж вийшла рано. З Віктором, чоловіком, жили добре, двох синочків виростили. А у Віктора був друг, Валентин. Гарний чоловік, але мовчазний. Прийде до них, сяде біля хлопчаків і, граючись з ними, мовчки за Софією спостерігає. Це вона — туди і його очі стріляють. Софія не раз просила чоловіка позбавити її компанії гостя.

— І чим він тобі завинив? Ходить, то хай ходить. Мені він з дитинства друг, один-однісінький, нікуди й піти. Життям я йому зобов'язаний. Розумієш?

— Та знаю, знаю, — відмахувалася, бо вже не раз чула ту оповідь.

... У полі за селом розкинулося озеро, улюблене місце відпочинку не тільки дітвори, а й дорослих. Щоліта з навколишніх сіл сходяться люди, щоб і втому зняти, і відпочити від спеки та від роботи. Вода в озері чиста-чиста, а посередині — джерела б'ють. До них не запливали, все ближче берега трималися.

Одного разу Віктор з товаришами засперечався, що допливе до середини озера. Доплив, а там йому ногу зсудомило. Першим відчув біду саме Валентин. Він і врятував друга.

... Віктор чи не бачив, чи не хотів бачити, що з жінкою коїться, а може та старанно приховувала від нього свої почуття до іншого.

Зайшла якось Софія до сусіда в хату і остовпіла. Чоловік жив один, але порядок у нього був — не в кожної жінки такий побачиш. А ще квасом домашнім пригостив...

— Чому ти не женишся? — спитала грайливо.

— А нема більше такої як ти, — відповів їй в тон.

Глянула йому в очі й обімліла, з такою ніжністю на неї й чоловік ніколи не дивився. А Валентин став на порозі і, не випускаючи її з хати, заговорив:

— Люблю я тебе, Сонечко, з тої самої хвилини, як уперше побачив. Розумію, що не маю права навіть думати, не те що сподіватися на щось. Але нічого вдіяти не можу з собою. Люблю і все. І ніхто мені, крім тебе, не потрібний. Розумієш? Ніхто...

Загріб її величезними хліборобськими ручищами в обійми і міцно поцілував. Повернувся й пішов з хати. А вона стояла розгублена й здивована. Згадала Віктора, дітей. Розсердилася на себе й притьмом вискочила з чужого обійстя до свого. Хотіла забутися в роботі — не виходило, чомусь усе дратувало, нагримала на дітей і чоловіка.

Тиждень у той бік, де стояла Валентинова хата, навіть не дивилася. І він не заходив. А якось не втрималася, пішла до нього. Він розповідав про себе, про батьків, яких давно поховав, про неї розпитував. Виявилося, у них багато спільного.

З того дня ходила до нього, не криючись. А в селі давно про них говорили, тільки вона не звертала уваги. Так минув рік, два, уже й сини почали їй дорікати, а мати відповіла їм так, що більше не чіплялися. Перестали ляси точити і в селі. Та вони примусили говорити про себе знов, коли Валентина знайшли мертвим в озері. Софія не могла повірити, що Валентин утопився. А з хати в хату передавалося: «Це Віктор». Знайшлися й такі, що виправдовували. Мовляв, і так довго терпів.

На щастя, Віктора на той час у селі не було. Почалося сичання проти Софії: згубила чоловіка, закрутила його.

Софія нічого не чула. Прийшла якось додому, вигребла з домашньої аптечки усі пігулки і...

Була обідня пора, в хліві ревла недоєна корова. Сини кинулися шукати матір і знайшли її бездиханну. Насилу виходили. Коли Софія прийшла до тями, сльози не висихали.

... Жінка незворушно стояла біля молоденької яблуні, міцно обійнявши її. Потріскані губи щось шепотіли, а очі втупилися в далечінь. Сліз уже не було. Виплакала.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.

Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44, телефакс — 449-85-62.

♦ Рукописів не повертаємо.

♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.

♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 246106.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Зам. 0311123.